

Indymedia, blogs en de circulatie van alternatief nieuws

Bachelorscriptie Media en Cultuur

Richard Rogers
Universiteit van Amsterdam

Jakobien van der Weijden

Jakobien.vanderweijden@student.uva.nl
0258520

4 juli 2005

Inhoud

1. Inleiding	2
2. Het Indymedia netwerk	5
2.1 De opkomst van alternatieve media	5
2.2 Indymedia	7
2.3 Open-publishing	8
2.4 Status quo	10
2.5 Indymedia als object van onderzoek	15
3. De blogosphere	17
3.1 Blogs	17
3.2 Geschiedenis	18
3.3 De werking van de blogosphere	19
4 Onderzoek	21
4.1 Theoretisch kader	21
4.2 Methode en analyse	24
4.3 Positionering	27
5 De resonantie van Indymedia op het internet	28
5.1 Onderzoeksresultaten	28
5.2 NetNieuws	31
5.3 BlogNieuws	31
6 De resonantie van Indymedia in de blogosphere	34
6.1 Onderzoeksresultaten II	34
7 De resonantie van Indymedia in de gedrukte media	38
7.1 Onderzoeksresultaten III	39
8 Conclusies	43
Bibliografie	

1 Inleiding

Een van de meest opzienbarende mogelijkheden die het internet ons tot op heden heeft kunnen bieden is de mogelijkheid om zelfstandig te publiceren. Al snel was het hiervoor niet meer noodzakelijk om HTML te leren, GeoCities maakte het mogelijk om via een editor zelf een simpele webpage te maken. In de jaren die volgden is hieruit een nieuwe vorm ontstaan; de weblog (blog). Misschien heeft deze vorm zijn succesvolle opkomst te danken gehad aan de grote vraag naar nieuws en het succes van online nieuwsbronnen. Meestal zijn dit online broertjes van de belangrijkste mediabedrijven die ons via de oude media van nieuws voorzien: CNN, BBC, the Guardian, New York Times, NOS, NRC, Telegraaf. Ondanks het schijnbaar grote nieuwsaanbod slagen blogs erin een steentje bij te dragen. Echter, in tegenstelling tot de mainstream media¹ werken zij niet met journalisten of verslaggevers. Hun hoofddoel is ook niet het belangrijkste nieuws als eerste te kunnen publiceren.

Blogs zijn een fenomeen geworden, ze zijn in grote getale opgedoken op het net, en velen hebben de oorspronkelijke bestaansvorm als online dagboek of reislogboek in reikwijdte en relevantie overtroffen. Technorati² heeft op dit moment meer dan twaalf miljoen blogs geïndexeerd. Samen vormen zij de internationale blogosphere. Deze is alles behalve homogeen. Blogs zijn er zowel actief als inactief, gemaakt door professionals, amateurs of groepen auteurs. Blogs met foto's, blogs met video's, blogs met onderbroekenlol, spelletjes of nieuws in iedere mogelijk denkbare categorie en vanuit een veelheid aan invalshoeken.

Wanneer we kijken naar nieuwsvoorziening, kunnen blogs verschillende functies vervullen: die van grassroots-journalistiek, fact-checking, en het aan het licht brengen van nieuws dat door andere media niet is opgemerkt of expres niet naar buiten is gebracht. Mijn aandacht zal vooral uitgaan naar het eerste, maar nu eerst een beknopte uitleg van de andere functies. Bloggers zijn wel degelijk uit op primeurtjes; deze halen zij uit onverwachte hoek. Zo kan het gebeuren dat zij het nieuws dat al bekend is op waarheid gaan onderzoeken. Wanneer een beroepsjournalist de hele nacht aan een verhaal heeft gewerkt en 's ochtends met de primeur komt, heeft de blogger daarna de mogelijkheid om het achtergrondverhaal te

---

¹ In deze paper worden de termen mainstream-, conventionele-, traditionele- en massamedia door elkaar gebruikt.

¹ www.technorati.com. 28 juni 2005.

achterhalen, de tegenpartij aan het woord te laten, reacties te peilen. Zo kan er een waardevolle symbiose ontstaan. En de Trent Lott-affaire³ heeft bewezen dat blogs wel degelijk met echte primeurs kunnen komen, de directe bron kunnen zijn voor de headlines van het 'echte' nieuws. Grassroots reporting betekent in dit geval dat de blogger iets heeft meegemaakt en dat presenteert op zijn blog. Nieuws direct uit eerste hand dus. Onder andere de blog van Kevin Sites (www.kevinsites.net), aanwezig in Irak als journalist en blogger, is in 2002 wereldwijd bekend geworden. Hij was destijds de eerste die schokkende foto's publiceerde van door Amerikanen mishandelde Irakezen.

Niet alleen bloggers maar ook alternatieve media geven zich op het gebied van grassroots reporting. Indymedia is een netwerk met meer dan honderd Independent Media Centers (IMC's): websites met nieuws dat door gewone mensen wordt gepubliceerd. Elke IMC is verbonden aan een plaats op de wereld, en wordt van daaruit beheerd. Op lokaal niveau dus, maar dan wel online. Het nieuws wordt via een open-publishing systeem aangeleverd, dit kan iedereen doen die zich geroepen voelt een artikel te schrijven. Vervolgens kunnen alle lezers reacties op deze artikelen posten. Deze interactie tussen lezers en auteurs en lezers onderling is een belangrijke factor in de nieuwsevolutie die blogs in gang hebben gezet. De mainstream media bieden deze optie nauwelijks. Behalve ingezonden brieven kennen zij meestal geen interactiviteit. Een uitgelezen kans voor verschillende manieren van nieuwsvoorziening op het internet natuurlijk. Indymedia is hier als een van de eersten op ingesprongen. Het netwerk is niet de enige, maar wel het grootste en meest bekende bron van alternatief nieuws, oftewel nieuws dat niet door journalisten maar door ooggetuigen en insiders geschreven wordt. Ik zal hier in de volgende paragraaf dieper op ingaan. Voor nu is het genoeg om te weten dat Indymedia hierdoor met berichten en waarheden heeft kunnen komen, die het reguliere nieuws nooit had kunnen vermelden.

Echter, Indymedia en soortgelijken zijn recentelijk ingehaald door een nieuw netwerk, namelijk de blogosphere. Vooral sinds 'september 2001' hebben blogs een behoorlijke invloed op de publieke opinie en de massamedia

---

³ Senator Trent Lotts discriminerende uitspraken tijdens een verjaardagsfeest van een collega, bleven onopgemerkt totdat bloggers duidelijk maakten dat dit niet door de beugel kon. Enkelen pleitten voor het aftreden van senator Lott. Een paar dagen later werd het nieuws overgenomen door alle grote Amerikaanse kranten. Zie bijvoorbeeld Thompson, Gary. 'Weblogs, warblogs, the public sphere, and bubbles'. *Transformations*. Nr. 7 (2003).

weten te krijgen. Dit kan worden gemeten aan het aantal 'posts en citations' elders op het internet. De blogs, eigendom van zowel journalisten als amateur-schrijvers, hebben een "explosie veroorzaakt in het internetlandschap".⁴ Logischerwijs oefent deze sphere, net zoals het internet zelf, nu invloed uit op de wereld erbuiten. En dat kan de massamedia zijn, het publiek of de politiek.

Dankzij deze explosie kan Indymedia niet meer claimen dat zij als een van de weinigen het nieuws direct vanaf de bron de wereld in brengt. Dat doen duizenden blogs immers ook. De vraag is hoe Indymedia er voor staat, nu haar grootste taak, het uitdagen van de mainstream in verschillende opzichten, overgenomen is door de blogosphere. En, hoewel de toekomst nog onzeker is, misschien wel met meer succes. Staat Indymedia op het punt om doodverklaard en begraven te worden? Is deze vorm van nieuwsvoorziening alleen nog waardevol voor een kleine groep linkse activisten? Wordt Indymedia door de blogosphere tegengewerkt of juist een handje geholpen? Kortom, hoe beïnvloedt de blogosphere het voortbestaan van Indymedia?

In deze paper zal ik eerst inzicht geven in hoe het Indymedia netwerk zich sinds haar ontstaan ontwikkeld heeft. Van de succesformule tot de huidige status. De huidige status zal ik onder de loep nemen, en door middel van een casestudy proberen te herzien. Klopt het beeld dat er in de afgelopen jaren van Indymedia is gecreëerd wel helemaal? Met behulp van theorie over journalistiek, alternatieve media en blogs zal ik een basis leggen, van waaruit een onderzoek plaatsvindt naar de resonantie van Indymedia door verschillende mediasferen heen, te weten de conventionele media, het internet, en in het bijzonder de blogosphere. Het onderzoek moet de relaties tussen de verschillende mediasferes waarin Indymedia zich begeeft verder in kaart brengen. Is het nieuws dat Indymedia brengt bijvoorbeeld interessant voor andere media, en nemen zij dit over? Uiteindelijk zal ik aangeven hoe sterk de blogosphere van invloed is op de veranderende status van Indymedia, en wat deze invloed betekent voor het nieuwsnetwerk.

---

⁴ Gill, Kathy. 'How can we measure the influence of the blogosphere?'. University of Washington, 18 mei 2004.

2 Het Indymedia netwerk

Er zijn al veel academische en non-academische publicaties verschenen over Indymedia en haar geschiedenis. Ik zal eerst een introductie geven van alternatieve media en de opkomst van Indymedia. Van de succesformule tot de huidige status. Hierbij pretendeer ik niet compleet te zijn; mijn aandacht zal vooral uitgaan naar hoe Indymedia functioneert als publicatiemiddel en nieuwskanaal, en wat het netwerk zo kenmerkend maakt.

Op deze manier zal ik eveneens een beeld creëren van de gangbare opvattingen over Indymedia, en de problemen waar het netwerk nu mee kampt. Uiteindelijk wil ik door middel van een casestudy het beeld van Indymedia als nieuwskanaal verder completeren en waar nodig herzien.

2.1 De opkomst van alternatieve media

De economische globalisering die op dit moment plaatsvindt zorgt op verschillende vlakken voor grote veranderingen. In economisch opzicht is de macht verschoven van grote bedrijven die in hun land van vestiging een dominante positie bezitten, naar transnationale corporaties en neoliberale organisaties als de Wereldhandelsorganisatie (WTO) en de Wereldbank.⁵ Deze globalisering is mede te danken aan een aantal technologische uitvindingen, die het mogelijk maakten sneller, wereldwijd en via netwerken te communiceren. Informatie is het belangrijkste handelsgoed van het kapitalistische systeem geworden. Volgens Kellner⁶ heeft de samensmelting van kapitalisme en technologie, 'globalized technocapitalism', technologie en wetenschap, werk en organisaties fundamenteel veranderd. Daarbij heeft de maatschappij zich ontwikkeld tot een netwerkmaatschappij; alles draait om de overdracht van informatie en het hebben van onderlinge contacten. Deze nieuwe basis heeft ook allerlei sociale bewegingen die op een netwerkmodel gebaseerd zijn, doen globaliseren. Eén van die transnationale bewegingen wordt vaak omschreven als anti-globalisering, maar beter is 'global social justice'.⁷ Zij pleiten voor meer gelijkheid in de wereld; zowel op economisch gebied als de verdeling van (politieke) macht. Vanuit deze visie trekken ze ten strijde tegen sociaal onrecht en de onderdrukking van groepen mensen door zowel het bedrijfsleven als de politiek.

---

⁵ Morris, D. 'Globalization and Media Democracy: The Case of Indymedia'. In: *Shaping the Network Society*: Cambridge: MIT Press, 2003.

⁶ Kellner 2002 in Morris 2003.

⁷ Castells 2001, Leon et al 2001 in Morris 2003.

Media spelen een steeds belangrijkere rol in de hedendaagse maatschappij. Behalve dat ze op mondiaal niveau informatie en entertainment verschaffen, weerspiegelen ze als geen ander de bovengenoemde ontwikkelingen. Door middel van twee tegengestelde trends zien we waar de globalisering tot aan vandaag toe heeft geleid. Enerzijds is er de gecentraliseerde macht van de (nieuws)media en anderzijds de vorming van alternatieve medianetwerken.⁸ Deze zijn ontstaan doordat groepen mensen ontevreden waren over hun uitsluiting van de productie van reguliere media. In andere woorden, niet journalistiek geschoolde mensen kunnen niet meedoen aan de productie van media, zij hebben dus geen inspraak, en nauwelijks invloed op de inhoud. In veel landen is het de onderlaag van de bevolking die op deze manier benadeeld wordt, terwijl juist hun situatie moet veranderen. En daarvoor is media-aandacht essentieel. Deelname aan de productie is dus gewenst om een politieke stem te laten spreken of om te streven naar (radicale) sociale verandering. Alternatieve media kan daarom ook radicale media of burgermedia genoemd worden.⁹

Alternatieve media kunnen worden gezien als een manier om de wensen en standpunten van deze beweging uit te drukken, dit zijn namelijk precies de zaken die niet of nauwelijks opgenomen worden in de inhoud van de reguliere media. Ze geven de mogelijkheid om te representeren wat nog niet gerepresenteerd werd, om macht via publiciteit toe te kennen aan de machtelozen. 'Empowering the local' aan de ene kant en sociale veranderingen¹⁰ aan de andere kant (waarvoor een groot draagvlak nodig is) zijn de belangrijkste speerpunten van de koploper van de alternatieve media: Indymedia.

Al sinds het begin van de jaren '90 is door de EZLN Zapatista beweging in Mexico het internet op een succesvolle manier gebruikt om onderling te communiceren en een wereldwijd publiek te bereiken. Deze activisten ontwikkelden het internet als middel om te kunnen communiceren en zich te organiseren in digitale hubs zoals The Well, om vervolgens berichtgeving op te starten voor een wereldwijd publiek.

Enkele jaren later begon het internet duidelijk een platform te bieden voor verslaggeving van 'events' en demonstraties tegen neoliberalisme en

---

⁸ Morris 2003.

⁹ Atton 2002, Downing 2001 en Rodr yguez 2001 in: Atton, Chris, Nick Couldry.

'Introduction'. *Media, culture & society*. Londen: Sage publications. Nr 25 (2003): 580.

¹⁰ Misnomer. 'Indymedia, past and future'. 15-5-2005.

misnomer.dru.ca/2005/04/indymedia_past_and_future.html

transnationaal kapitalisme dat wordt uitgeoefend door bedrijven en organisaties. 'Carnival against capital!' wist als demonstratie honderdduizenden deelnemers van over de hele wereld bijeen te krijgen op 18 juni 1999. Hieronder waren feministen, anti-kapitalisten, dierenrechtenactivisten, anarchisten, milieuactivisten en andere groepen. Deze bijeenkomst kreeg een vervolg in december van dat jaar onder de noemer 'Battle for Seattle', vanwege de WTO-bijeenkomst in deze stad, die een duidelijke weerstand bood tegen neoliberale organisaties en het globalistische beleid dat zij voeren. Democratie, sociale gerechtigheid en een betere wereld werden gepromoot.¹¹ Het Seattle Independent Media Center Network (IMCN), in het kort Indymedia, is opgericht om zelfstandig verslag uit te kunnen brengen van het protest in Seattle in 1999.

2.2 Indymedia

De site bracht informatie uit voor journalisten, up-to-date-to the minute reportages, foto's, audio- en videofragmenten. In het vervolg van de demonstratie bracht het IMCN [Independent Media Center Network] vijf documentaires uit, een eigen krant, en honderden audiofragmenten via internetradio.¹²

Dit gebruik van multimedia; oude en nieuwe, waaronder ook de mainstream media, is door vele andere IMC's gehandhaafd. Via deze synergie konden allerlei gemeenschappen worden bereikt, waaronder de armere klasse¹³ die nog geen toegang had tot internet.¹⁴ Want, nieuwe IMC's ontstonden kort daarop, om dezelfde redenen en met dezelfde intenties, bij bijeenkomsten van kapitalistische organisaties als de G-8 in Genova, de Free Trade of the Americas (FTAA) in Quebec en Brazilië.¹⁵ De protestacties tegen bedrijfsmatige globalisering groeiden, en het Indymedia netwerk groeide in een zelfde tempo mee.

Wat is het doel van Indymedia? Volgens eigen zeggen moedigt Indymedia mensen aan om zelf goede, accurate, en krachtige onafhankelijke reportages te leveren. "Heel erg in het algemeen zou je kunnen zeggen dat Indymedia op

---

¹¹ Kahn, Richard, Douglas Kellner. 'New media activism: from the battle of Seattle to blogging'. *New media and society*. Londen: Sage Publications, 2004: 87.

¹² Kidd, Dorothy. 'The Independent Media Center: A new model'. *Media Development*. April 2003: 12.

¹³ Kidd 2003: 6.

¹⁴ Platon, Sarah, Mark Deuze. 'Indymedia Journalism. A radical way of making, selecting and sharing news?'. *Journalism*. Jrg. 4, nr. 3 (2003): 337.

de lange termijn ernaar streeft wereldwijd zoveel mogelijk onafhankelijke media te faciliteren". En, omdat elk IMC onafhankelijk opereert, heeft ieder ook haar eigen doelstellingen, vaak afhankelijk van het land of de plaats waar deze zich bevindt.¹⁶

Het middel om deze doelen te bereiken, en bovendien het visitekaartje van het Indymedia netwerk, is het principe van open-publishing. Dit wordt ook wel omschreven als 'participatory journalism' of 'open source journalism'.¹⁷ Waar het gaat om dit principe, dat ondersteund wordt met met leuzen afkomstig uit het Indymedia netwerk als "Don't hate the media, become the media!" en "Everyone is a journalist!", heeft het Indymedia netwerk een pioniersrol gehad. Nergens was het eerder mogelijk om via een bestaand nieuwskanaal op internet je zelfgeschreven nieuwsberichten de wereld in te zenden.

2.3 Open-publishing

Dankzij de goede technische basis voor het open-publishing systeem die in Seattle is gecreëerd door technici die gespecialiseerd zijn in peer-to-peer netwerken en Open Source, is dit dynamische model van de IMC's goedkoop en eenvoudig te reproduceren. De servers en de operationele code van de software worden gedeeld, en het netwerk is zo gestructureerd dat ieder nieuw center, na het tekenen van de algemene overeenkomst van het Indymedia netwerk, autonoom kan opereren. Dit heeft Indymedia tot een snelgroeiend, sterk gedecentraliseerd netwerk gemaakt, dat weinig kosten met zich meebrengt.¹⁸ De code van de software is vrijgegeven, dat wil zeggen dat iedereen hem gratis kan gebruiken en naar eigen inzicht kan verbeteren, mits deze ook weer voor het publiek vrijgegeven worden.

Hoe gaat het publiceren in zijn werk? De gebruiker kan op de website simpelweg een formulier invullen, met daarin zijn eigen nieuwsbericht, vervolgens klikt hij op 'publish' en het verhaal verschijnt. Andere lezers kunnen commentaar en aanvullingen posten onderaan het originele bericht. Zo is er een open discussie mogelijk.¹⁹ Deze vorm van nieuwsdistributie heeft de meeste transparantie voor de lezer. Indymedia 'tech' vrijwilliger Matthew Arnison zegt hierover:

---

¹⁵ Kidd 2003: 6.

¹⁶ Kidd 2003: 16 en Jankowski, Nicholas W., Marieke Jansen. 'Indymedia: Exploration of an Alternative Internet-based Source of Movement News'. Conferentiepaper. December 2003.

¹⁷ Platon en Deuze 2003: 336.

¹⁸ Kidd 2003: 6-7.

¹⁹ Nogueira 2002: 295 in Juris, Jeffrey. 'From counter information to informational utopics'. Conferentie paper: 2004.

Open publishing means that the process of creating news is transparent to the readers. They can contribute a story and see it instantly appear in the pool of stories publicly available. Those stories are filtered as little as possible to help the readers find the stories they want. Readers can see editorial decisions being made by others. They can see how to get involved and help make editorial decisions. If they can think of a better way for the software to help shape editorial decisions, they can copy the software because it is free and change it and start their own site. If they want to redistribute news, they can, preferably on an open publishing site.²⁰

Omdat het systeem makkelijk problemen met zich mee kan brengen, zoals plaatsing van racistische of irrelevante (vanwege de geografische locatie of taal) berichten, is ervoor gekozen om met redactionele teams te werken. Zij zorgen ervoor dat het redactionele beleid, dat voor iedere lokale website wordt opgesteld, gehandhaafd wordt.²¹ Berichten kunnen hierdoor verwijderd worden, nog voordat ze op de website verschijnen. Bij sommige IMC's is er een online sectie 'hidden articles', waar ze dan teruggevonden kunnen worden.

Met haar open-publishing systeem als basis voor een mondiaal netwerk staat Indymedia, zoals andere alternatieve media, recht tegenover het model waarbij informatie als een handelsgoed wordt verkocht aan een groot publiek, zoals commerciële mediabedrijven tegenwoordig doen.²² Het publiek is dan vaak de passieve ontvanger, die geen zicht heeft op de ambivalentie van een gebeurtenis, of simpelweg de andere kant van het verhaal, doordat het nieuws via een bepaalde discours wordt gepresenteerd. Dit is tegen de principes van Indymedia, zoals zij ook tegenstander is van copyright en auteursrechtelijk beschermde software. Kort samengevat gaat Indymedia naar eigen zeggen uit van samenwerking, vrijheid, autonomie en basisdemocratie, welke tegengesteld zijn aan principes die de gevestigde pers zou gebruiken, als concurrentie, commodificatie, hiërarchie en loonarbeid.²³

---

²⁰ Arnison, Matthew. *Community Activist Technology*. 'Open publishing is the same as free software'. Maart 2001. <http://cat.org.au/maffew/cat/openpub.html>.

²¹ Mamadouh, Virginie. 'Internet, scales and the global grassroots'. *Tijdschrift voor Economische en Sociale Geografie*. Jrg. 95, Nr. 5 (2004): 486.

²² Kidd 2003: 6.

De discours van Indymedia lijkt op het eerste gezicht die van de anti- of andersglobalist, of de social justice beweging. Waarom? Juist omdat het social justice netwerk niet een voortdurende fysieke verschijningsvorm heeft, enkel de uitingen in de vorm van publicaties, demonstraties, protesten. De beweging als geheel is vooral een elektronisch netwerk, een internetgebaseerde beweging.²⁴ Indymedia is het belangrijkste internationale informatiekanaal van deze beweging. Mede doordat de 'Battle for Seattle' de aanleiding vormde voor de oprichting. Maar zeker ook vanuit de redactionele regels van de Indymedia websites is het nogal voor de hand liggend: de berichtgeving hoeft niet neutraal van ideologie te zijn, maar wel eerlijk en accuraat. Daarbij is de gedachte achter het Indymedia netwerk om macht te kunnen geven aan degenen die dat niet hebben, en om verschillende groepen hun mening te laten geven en te publiceren wat er onder hen leeft.²⁵ Juist door open-publishing en door het globale netwerk vooral lokaal te organiseren is dit mogelijk.

2.4 Status quo

Indymedia is op het juiste moment gekomen, en voor de juiste groep mensen. Aan de hand van de theorie van Lance Bennett, die laat zien dat de identiteit van de hedendaagse burger sterk is veranderd, zal ik illustreren hoe dit heeft plaatsgevonden. In westerse landen is de kosmopolitische levensstijl doorgedrongen; als gevolg daarvan identificeren mensen zich steeds minder met hun eigen natie en traditionele sociale en politieke instituties. De economische markt is daarentegen heel belangrijk geworden; we zijn kritische, onafhankelijk denkende consumenten geworden. Met deze identiteitsverandering is ook onze politieke macht veranderd. De macht van de burger reikt tegenwoordig verder dan de stem die hij kan uitbrengen op de vertegenwoordigers van politieke partijen. Ten eerste kan deze macht geuit worden via politiek consumeren: bewust ervoor kiezen om bepaalde producten niet te kopen. Maar dankzij de netwerkmaatschappij en eenvoudigere toegang tot de media (en daarmee de rest van de burgers) kunnen we nog een stap verder gaan en onze stem laten horen in de centra van collectieve economische macht.²⁶ Denk hierbij weer aan de organisaties waar het de global justicebeweging om te doen was: de WTO en G-8. Internet heeft een belangrijke organisatorische rol gespeeld bij de ontwikkeling van

---

²³ Wikipedia. 'Indymedia'. 2 mei 2005. <http://nl.wikipedia.org/wiki/Indymedia>.

²⁴ Castells 2001: 142 in Juris 2004.

²⁵ Mamadouh 2004: 486.

²⁶ Lance Bennett, W. 'Branded Political Communication'. Hoofdstuk in

deze manier van 'inspraak'. De samenspanning tussen Indymedia en grootschalige wereldwijde protesten tegen de collectieve economische macht, is hier bij uitstek een voorbeeld van. Juist met behulp van media met een grote reikwijdte worden handelsorganisaties en topbijeenkomsten makkelijker in het nauw gedreven, geconfronteerd, of publiekelijk voor schut gezet.

Een andere ontwikkeling wordt genoemd door Platon en Deuze: "de behoefte aan- en de aandacht voor nieuws (van verschillende lokale en globale perspectieven) lijkt groter te zijn dan ooit".²⁷ Dankzij internet kan iedereen die behoefte naar eigen wens invulling geven. Dit heeft voor de conventionele journalistiek verstreckende gevolgen.

Ten eerste heeft het internet ervoor gezorgd dat er nieuwsvoorziening is die parallel staat aan de bestaande massamedia, en die onafhankelijk daarvan ontstaat. Hiermee is de toezichthoudende positie van de traditionele pers afgezwakt,²⁸

doordat er buiten hen om veel informatie via internet de wereld in geslingerd wordt. Hier moet oplettend mee omgegaan worden. Want hoewel superactueel, de informatie wordt vaak zonder officiële bronvermelding geplaatst en moet zo snel mogelijk gecheckt worden op waarheid en nieuwswaarde, omdat het voor de concurrenten ook voor het oprapen ligt.²⁹

Indymedia heeft met haar open-publishing een extra dimensie aan dit gegeven toegevoegd, waardoor de status van de conventionele journalistiek nog verder is veranderd. Amateurs doen dienst als verslaggever, en vaak zijn zij dankzij hun insiders point-of-view en het publiceren via internet in staat accurater en sneller nieuws te leveren dan gerenommeerde nieuwskanalen. "De meeste kranten en televisiestations maken een onderscheid tussen producenten en consumenten van nieuws".³⁰ De grassroots journalistiek die door Indymedia gepromoot wordt staat hier lijnrecht tegenover. Immers, iedereen die de site leest is consument, maar op het moment dat een lezer bijvoorbeeld een demonstratie of kraakpandontruiming meegemaakt heeft, en daarover nieuws publiceert, treedt hij op als producent.

Micheletti, Michele, Andreas Follesdal, Dietlind Stolle et al. *The Politics Behind Products*. New Brunswick: Transaction Books, 2003: 5.

²⁷ Platon en Deuze 2003: 339.

²⁸ Platon en Deuze 2003: 346.

²⁹ Lance Bennett 2003: 16.

De afgelopen jaren werd Indymedia (samen met websites zoals www.slashdot.org) door onder meer Lance Bennett beschouwd als een van de meest revolutionaire initiatieven in de nieuwe media omgeving.³¹ Conventionele media zullen hard moeten blijven werken om hun publiek, dat vraagt om directere en meer interactieve media, tevreden te stellen. Het internet biedt deze opties, en nog veel meer, en van daaruit heeft Indymedia kunnen profiteren van haar democratische manier van publiceren en redigeren. Gewone mensen kunnen gebruik maken van de macht van de pen (hier: toetsenbord) om hun politieke acties te verslaan en statements te maken. Daarnaast wordt Indymedia geprezen om haar hoge kwaliteitsstandaard en gemeenschappelijke waarden.

De bezoekersaantallen wijzen in elk geval uit dat er een grote belangstelling is voor Indymedia. Dat is niet opzienbarend omdat het netwerk zich in enkele jaren tijd enorm heeft uitgebreid, tot meer dan honderd IMC's. Echter, de exacte bezoekersaantallen zijn niet meetbaar. Indymedia bewaart namelijk geen loggegevens van de bezoekers. Aan het einde van deze paragraaf zal ik ingaan op de redenen hiervan. Er zijn schattingen bekend van tussen de vijfhonderdduizend en twee miljoen per dag³² en dertig miljoen per maand.³³

Maar is Indymedia, ondanks haar relatieve populariteit, wel echt zo revolutionair gebleken, en heeft de positieve connotatie stand gehouden? Er zijn namelijk genoeg voorbeelden die illustreren dat het netwerk nog met veel problemen, ook wel omschreven als uitdagingen, te doen heeft. In het verleden zouden regelmatig racistische boodschappen via Indymedia websites verspreid zijn, het netwerk is vele malen afgebrand op gebrek aan regulatie. Een recent voorbeeld hiervan is de afbeelding van de Paus als nazi die is verschenen op de Italiaanse Indymediasite.³⁴

---

³⁰ Wikipedia. 'Indymedia'. 2 mei 2005.

³¹ Lance Bennett, W. 'New Media Power: The Internet and Global Activism'. In Couldry, Nick, James Curran et al. *CONTESTING MEDIA POWER*, Lanham: Rowman and Littlefield, 2003.

³² Kidd 2003: 21-22.

³³ Anarchogeek. 30 april 2005. <http://www.anarchogeek.com/archives/000542.html?rss>.

Anarchogeek is een blog waarop veel alternatieve media onderzocht worden. "According to the deeply flawed Alexa traffic ranking, indymedia is the 2,546 most popular site on the net³³. I don't know how accurate that is, but the other thing they list is percentage of traffic based on subdomains within indymedia. According to Alexa portland accounts for %4 of indymedia's traffic. That means that the indymedia network is in my guesstimate, doing about 30 million page views a month."

Wikipedia geeft enkele belangrijke redenen waarom het open-publishing systeem van Indymedia soms onder druk komt te staan. Een van de eerste vormen van misbruik is zionisme. Het conflict in het Midden-Oosten tussen Israëliërs en Palestijnen laat haar vingerafdrukken achter op Indymedia. Sympatisanten van het zionisme of de onafhankelijkheidsstrijd van Palestijnen gebruiken de Indymedia-newswires om de tegenstander zwart te maken. Dit heeft zelfs geleid tot vergelijkingen van de ander met gruwelijkheden van de dictatuur en het fascisme van de Nazi's in Duitsland tussen 1933 en 1945. Dit gebeurt over en weer. De ongenueanceerde en beledigende vergelijking van zionisten met nazi's heeft ertoe geleid dat (enkel) de Engelstalige 'newssearch' van Google Indymedia heeft verwijderd uit haar database.

Ook censuur is een heikel punt. Sommige bezoekers vinden dat er op sommige Indymedia's teveel gecensureerd zou worden en dat Indymedia niet zo vrij en onafhankelijk is als zij claimt te zijn. Bijvoorbeeld politiek-rechtse gebruikers voelen zich gecensureerd en zij beschouwen de Indymedia-website als machines voor "extreem-linkse propaganda".³⁵

Hoe een redactie omgaat met publicaties die verschillen van de gangbare bijdrages, kan per IMC verschillen. In bijvoorbeeld de VS weegt het recht op vrijheid van meningsuiting zwaarder dan in Europa. Omdat iedereen met internettoegang op Indymedia kan publiceren, zijn er twijfels ontstaan over de betrouwbaarheid van het gepubliceerde. Vooral gevestigde media wijzen hierop. Indymedia Nederland heeft bijvoorbeeld een disclaimer, die stelt dat de redactie de waarheid van publicaties niet kan garanderen. Bovendien wordt in discussies hierover erop gewezen dat betrouwbaarheid van publicaties op het internet en andere media een algemeen probleem is; onjuiste verslaggeving komt ook bij kranten en televisie voor.³⁶

Het handhaven van Indymedia betekent "voortdurend schipperen tussen de idealen van open-publishing en het mogelijk maken van deelname voor iedereen, het behouden van de journalistieke standaarden en kwalitatieve normen voor de tekst, en de wens om redactionele controle te houden".³⁷

---

³⁴ Zie <http://www.reuters.com/newsArticle.jhtml?type=internetNews&storyID=8347233>. 29 april 2005. En <http://sg.news.yahoo.com/050504/1/3scsi.html>. 5 mei 2005.

³⁵ Wikipedia. 'Indymedia'. 2 mei 2005.

³⁶ Wikipedia. 'Indymedia'. 2 mei 2005.

³⁷ Russel 2001, Deuze en Dimoudi 2002, Deuze en Paulussen 2002 in Platon en Deuze 2003: 350.

Een ander probleem bevindt zich op het vlak van anonimiteit van de betrokkenen. Anonimiteit wordt door Indymedia gegarandeerd voor iedereen die meewerkt of post, om vrijheid van meningsuiting te stimuleren en om haar nieuwsbronnen te beschermen. Loggegevens van bezoekers werden tot voor kort slechts een week bewaard en daarna vernietigd. Echter, in oktober 2004 bleek dit problematisch. Uit een persbericht van Indymedia NL:

Het OM stelt dat Indymedia NL volgens de Telecommunicatiewet wettelijk verplicht is om informatie zoals loggegevens te bewaren en op aanvraag te verstrekken aan de staat. De wet verplicht Internet Service Providers (ISP) en kabelexploitanten de overheid toegang te verlenen om verkeer op hun datanetwerken af te luisteren. Zij moeten verplicht alle loggegevens gedurende drie maanden bijhouden. Het Indymedia NL collectief is echter geen ISP of een telecom provider, maar slechts de beheerder van een website.

Indymedia beschouwt dit als inbreuk op de persvrijheid. Zij respecteren de wet op bescherming van persoonsgegevens, terwijl het OM uitdrukkelijk vraagt om dit redactiegeheim prijs te geven. Indymedia NL signaleert een patroon van recente aanvallen op persvrijheid van het (internationale) Indymedia collectief.³⁸

Onlangs nam de FBI op verzoek van de Italiaanse en Zwitserse overheid een Indymediaserver in Londen in beslag. Zij dwongen de commerciële internet hostingprovider Rackspace de server voor ruim twintig Indymediasites van vele landen offline te halen. Ook daar zijn autoriteiten zonder juridische basis te werk gegaan, mede omdat de server in Groot Brittannië stond terwijl de sommatie van de FBI hooguit in de Verenigde Staten van toepassing zou kunnen zijn.³⁹

2.5 Indymedia als object van onderzoek

Door middel van dit onderzoek wil ik een blik werpen op Indymedia uitgaande van het point-of-view van de buitenstaander. Ik kijk dus niet naar wat er dankzij Indymedia allemaal mogelijk is, maar wat andere media met Indymedia doen. En dan vooral in de velden waarin informatie en opinie vrij

---

³⁸ *Wikipedia*. 'Indymedia'. 2 mei 2005.

³⁹ *Wikipedia*. 'Indymedia'. 2 mei 2005.

circuleren: het internet en de blogosphere. Want hoe wordt Indymedia eigenlijk behandeld in deze (virtuele) mediavelden? Om maar een paar voorbeelden te noemen, is zij de bron van betrouwbare informatie, de veroorzaker van geruchten of het onderwerp van discussie?

Onderzoeken en casestudies die in het verleden gedaan zijn door onder andere Jankovski en Jansen, Morris en Platon en Deuze hadden de focus liggen op de zogenaamde binnenkant van Indymedia; de organisatie, open-publishing, en de manier waarop het als alternatief medianetwerk functioneert.⁴⁰ Indymedia wordt vooral als communicatiemiddel, platform (zowel lokaal als globaal) en 'networked instrument' beschouwd.⁴¹ Het valt me op dat veel van deze claims klinken alsof ze van initiatiefnemers van Indymedia afkomstig zijn; ze lijken van binnenuit te komen. Daarom kies ik hier bewust voor een benadering van buiten af. Vanuit het (digitale) mediaveld wil ik gaan kijken hoe Indymedia zich in dit veld beweegt. De focus ligt dus niet zozeer op Indymedia zelf, maar op hoe zij interactie aangaat met haar omgeving; de verschillende mediaspheres.

In bovengenoemde studies wordt misschien niet geclaimd dat Indymedia een nieuwsbron is, maar men gaat er wel vanuit. Ze maken nog eens duidelijk hoe we het netwerk moeten zien, wat de uitstraling naar buiten toe is, of in elk geval: zou moeten zijn. Een onderzoek naar de buitenkant van Indymedia, haar omgeving en haar plaats in die omgeving zal aangeven wat op dit moment de positie van Indymedia is. Door de nadruk anders te leggen krijgen wil ik een nieuwe dimensie toevoegen op de mooie en idealistische visie waarmee Indymedia nu vooral is bekeken, en hoop ik het mediacollectief een meer ambigu karakter te kunnen geven.

Dit onderzoek zal plaatsvinden tegen de achtergrond van theorieën over alternatieve media, journalistiek en de blogosphere. Deze staan sterk met elkaar in verbinding, en aan de hand van Indymedia zal ik deze onderlinge relaties verder blootleggen. Alternatieve media en Indymedia in het bijzonder zijn zojuist al ruim aan bod gekomen, nu is het tijd om de blogosphere erbij te betrekken. Deze speelt op dit moment een cruciale rol in het mediaveld. Haar populariteit, haar sterke netwerkstructuur en gelijkenissen met alternatieve media doen de vraag rijzen wie er nu werkelijk de mainstream media uitdaagt: Indymedia en consorten of de

---

⁴⁰ Bijvoorbeeld: Jankowski, Nicholas W., Marieke Jansen 2003; Douglas Morris 2003; Platon en Deuze 2004.

blogosphere? De blogosphere wint aan invloedrijkheid, en het valt te bezien of zij Indymedia versterking kan bieden of links laat liggen.

---

⁴¹ Bijvoorbeeld in Mamadouh 2004.

3 De blogosphere

3.1 Blogs

Al surfend op het internet zul je ze steeds vaker tegen komen: weblogs, ook bekend als blogs. Wanneer noemt men een website dan een blog? Blogs zijn frequent ge-update websites, waarbij elke nieuwe post van datum voorzien wordt en bovenaan de pagina verschijnt. Hierop kan door lezers commentaar geleverd worden. Links zijn erg belangrijk: veel blogs fungeren als filter voor het internet. Bloggers verwijzen naar de - in hun ogen - meest interessante websites van het internet en voorzien ze van commentaar. Andere blogs functioneren als een publicatiemiddel voor mensen die erkend willen worden als raadgever, auteur of commentator. Daarnaast zijn er nog de blogs die als persoonlijk dagboek dienen, dan komen vooral de persoonlijke perspectieven van de blogger naar voren.⁴²

Gill geeft de belangrijkste eigenschappen van een blog:

- Berichten (blogposts) in omgekeerde chronologische volgorde (vorm)
- Berichten verschijnen regelmatig en zijn van datum en tijd voorzien (actualiteit)
- Links die verwijzen naar nieuwsartikelen, documenten en andere blogposts (bijdragen)
- Archivering van de geposte berichten (verouderde inhoud blijft toegankelijk)
- Links naar gerelateerde blogs (blogrolling)
- RSS of XML (eenvoudige syndicatie)
- Passie (een stem)⁴³

Blogs maken het, nog beter dan websites, voor iedereen met internettoegang mogelijk hun mening en gedachten te publiceren. Tegenwoordig is het met behulp van webtools mogelijk om zonder technische kennis zelf het uiterlijk en de inhoud van je weblog te bepalen en deze te onderhouden. Rodi voegt hieraan toe dat blogs het voor de eigenaar mogelijk maken om direct naar zijn bron te verwijzen en zich vrij te uiten. Deze eigen identiteit die blogs daardoor krijgen maakt ze tot een bijzonder fenomeen. Ze worden

---

⁴² Rodi, Con. 'The Blogs are a Comin''. Blacksburg: Virginia Polytechnic Institute and State University, 2002: 1.

inmiddels gezien als een van de meest populaire persoonlijke communicatietools waaronder e-mail en instant messengers.⁴⁴

3.2 Geschiedenis

De eerste weblogs zijn ontstaan vlak na de introductie van het World Wide Web, als verzamelingen van interessante websites op het net.⁴⁵

Met de komst van Mosaic, de eerste wijdverbreid beschikbare webbrowser, hebben de auteurs een 'What's new' pagina onderhouden van juni 1993 tot juni 1996.⁴⁶ Daarna groeide het internet uit tot een te groot aantal pagina's om de 'leukste' eruit te kunnen filteren. Er verschenen toen andere websites die functioneerden als een soort gids voor het internet: met links voorzien van commentaar, het nieuwste bovenaan. Tegen 1998 namen deze sites ook lijstjes met soortgelijke pagina's op, en gingen zichzelf weblogs noemen.⁴⁷ In 1999 werd het woord blog geïntroduceerd als afkorting van weblog en tevens werkwoord. In datzelfde jaar verschenen de eerste doe-het-zelf programma's om een blog te kunnen opzetten en onderhouden. Nu was het niet alleen voor de 'techies' maar voor iedereen met toegang tot het internet mogelijk om met een eigen weblog te beginnen. Aan het einde van 1999 waren er zoveel blogs dat ze niet meer geteld konden worden.⁴⁸ Blogs kregen andere functies dan het filteren van de content van het internet, welke ik al kort heb genoemd. De mening en ervaringen van de blogger kregen een steeds prominentere plaats. Door de wereldwijde verspreiding werden blogs vooral kenmerkend door onderwerp, locatie, taal, auteur en standpunt.⁴⁹

De populariteit van blogs is nog steeds stijgende. Zowel het lezen ervan als het bloggen zelf wordt steeds populairder. In 2004 is het lezen van blogs met 58% gestegen,⁵⁰ en volgens het in bloganalyse gespecialiseerde Technorati is de omvang van de blogosphere is elk half jaar verdubbeld sinds 2003.

---

⁴³ Gill 2004.

⁴⁴ Gill 2004.

⁴⁵ Jenkins, Henry. *Technology Review*. 'Blog This'. Maart 2002: 91.

⁴⁶ Blood, R. *The Weblog Handbook*. Cambridge: Perseus Publishing, 2002.

⁴⁷ Rodi 2002: 1.

⁴⁸ Rodi 2002: 1.

⁴⁹ Rodi 2002: 1.

⁵⁰ Rainie, Lee. *Pew Internet*. 'The state of blogging'. Januari 2005.

3.3 De werking van de blogosphere

Blogs zijn onderling verbonden; ze vormen een netwerk. Vrijwel iedere blogger heeft een lijst van andere blogs op zijn pagina: de blogroll. Hierin staan blogs die door hem gelezen worden of op wat voor manier dan ook zijn steun hebben. Ook worden blogs steeds beter geïndexeerd, door onder meer Blogdex, Technorati, Blogrunner en Blogstreet.⁵¹ Deze geven aan welke blogs het populairst zijn, en het is mogelijk om de blogosphere te doorzoeken met trefwoorden. Dan komen we direct bij een voor deze paper belangrijk concept: de blogosphere. Ik gebruik de Engelse term omdat deze beter herkend wordt dan de Nederlandse varianten blogsfeer en blogosfeer. Blogosphere, geïntroduceerd door William Quick⁵², is een samentrekking van 'blog' en het Griekse woord 'logos', wat logica of rede betekent. De blogosphere is het geheel van alle blogs; en daarmee is het zeker ook een netwerk, een online community. Dit omdat blogs onderling verbonden zijn; ze verwijzen naar elkaar en naar elkaars berichten en ze voegen hieraan commentaar toe. Maar boven alles is de blogosphere een fenomeen, een fenomeen dat op verschillende manieren beschouwd kan worden. Een van de meest in het oog springende manieren is die van het ecosysteem.

Zoals elk ecosysteem, is de blogosphere een levend geheel dat uiteindelijk meer is dan alleen de som van alle blogs bij elkaar. Door een weblog te bestuderen weet je nog niet hoe de blogosphere in elkaar zit, zoals je ook de jungle niet kunt leren kennen door een jaguar te bestuderen.⁵³

Het ecosysteem is voortdurend in ontwikkeling, er vindt groepsvorming plaats, er komen nieuwe blogs bij terwijl andere uit het zicht verdwijnen. Sommige blogs stijgen naar grote bekendheid; er vindt een natuurlijke selectie plaats: de survival of the fittest.

Wanneer we kijken naar hoe de blogosphere functioneert in relatie tot de journalistiek is deze biologische metafoor nog meer van toepassing. John Hiler⁵⁴ schetst een beeld van een mediavoedselketen waarbij blogs op dit moment de onderste laag vormen. Het nieuws in de kranten vormt de basis voor televisiereportages. Voorheen stonden dus de journalisten van gedrukte

---

⁵¹ Te vinden via respectievelijk www.blogdex.net, www.technorati.com, www.blogrunner.com en www.blogstreet.com.

⁵² Quick, William. *Daily Pundit*. 30 december 2001.

⁵³ Hiler, John. *Microcontent News*. 'Blogosphere: the emerging media ecosystem. How Weblogs and Journalists work together to Report, Filter and Break the News'. 28 mei 2002.

media, kranten voornamelijk, aan de onderkant van de voedselketen. Zij kwamen als eerste met het nieuws. En nog steeds gaat het zo. Met als verschil dat er nu ook blogs zijn die nieuws als eerste naar buiten kunnen brengen. Eye-witness blogs of warblogs zijn daar voorbeelden van. Deze blogs zijn veelal ontstaan vlak na September 11; doordat New Yorkers hun vrienden en familie wilden laten weten dat ze ongedeerd waren; doordat ze nieuws konden vertellen of beelden konden tonen die nog niet eerder in het nieuws verschenen waren.⁵⁵ Ze zaten er immers met hun neus bovenop. Behalve dat eye-witness blogs een insidersperspectief kunnen geven, geven ze vaak een alternatief perspectief; niet zelden spreken ze de massamedia tegen. Dan moet de lezer zichzelf de vraag stellen: wie is het meest betrouwbaar? Een krant met een bepaalde reputatie of een blogger die weliswaar het evenement van dichtbij heeft meegemaakt, maar ook zijn eigen mening en emoties niet onder stoelen of banken steekt? In elk geval, dankzij deze blogs heeft de lezer tenminste toegang tot een ander perspectief. Grassroots reporting is dus niet alleen voorbehouden aan alternatieve media zoals Indymedia maar ook aan blogs.

Dit is een van de manieren waarop de blogosphere de mainstream media uitdaagt: de grassroots-journalistiek, of bottom-up journalistiek. De andere is fact-checking. Er verschijnen krantenartikelen die bepaald nieuws als eerste publiceren; de scoop, maar daarna kan een blogger de beschreven feiten nagaan, de achtergronden uitzoeken en eventuele incorrectheden aan het licht brengen. Ook kan hij de tegenpartij aan het woord laten of reacties van betrokkenen publiceren. Zo krijgt het verhaal direct een staartje, het wordt completer. Bovendien blijft ook hier het publiek niet afhankelijk van wat de mainstream media publiceren.

Tot slot kunnen blogs ook, net als alternatieve media, heel ander nieuws naar buiten brengen dan de massamedia: informatie die men niet daar kan lezen of zien, dat is wat ze graag willen bieden.

Dus, aan de ene kant beïnvloeden blogs de journalistiek, of lijken ze samen te werken (of dit van harte gaat laat ik nu buiten beschouwing), daarnaast geven ze een aanvulling erop, en aan de andere kant maken ze aanspraak op de plaats die de conventionele journalistiek inneemt.

---

⁵⁴ Hiler 2002.

⁵⁵ Hiler 2002.

4 Onderzoek

4.1 Theoretisch kader

Habermas' public sphere kan worden omschreven als de plaats in de burgermaatschappij in het modernistische Europa, waar ruimte was voor discussie over Verlichtingsideeën en het uitwisselen van meningen en gedachtes. Gedrukte media, pubs, salons en dorpspleinen vormden deze public sphere.⁵⁶ Nancy Fraser maakt de public sphere groter en actueler door de economische markt en de huiselijke sphere erbij te betrekken. Hierdoor is de public sphere niet meer voorbehouden aan de bourgeoisie, maar open en toegankelijk voor iedereen.⁵⁷ Het gegeven dat de public sphere is opgedeeld in meerdere spheres met verschillende publieken komt hiervandaan. Morris introduceert in 2003 de virtuele public sphere.⁵⁸ De hedendaagse virtuele variant is naast de bestaande public sphere mogelijk geworden dankzij de komst van het internet. Omdat dit medium sterk in verbinding staat met andere (oude) media en de publieke opinie vindt een voortdurende interactie plaats tussen beide spheres.

Zodra het om publieke opinie gaat komt ook het politieke aspect om de hoek kijken. De controversiële vraag hierbij is of de (virtuele) public sphere de democratie, of de macht van het volk vergroot of juist niet. Het huidige probleem is namelijk, zoals Rheingold in zijn boek *Virtual Communities* aangeeft, de commodificering en commercialisering van de publieke discours.⁵⁹ Deze publieke discours, de stem van het volk, brengt het gevaar met zich mee dat dit een sterk beïnvloede stem is, opgedrongen door commercie, door machtigere discoursen. Alternatieve media willen dit tegengaan door de, eveneens gecommuniceerde, gevestigde media te omzeilen. Nieuws dat niet binnen hun discours past en daarom ongepubliceerd blijft laat een gat achter; aan de alternatieve media de taak om dit op te vullen. Het wordt opgevuld met nieuws dat wel direct van de burgers komt, dat (volgens hen) wel tot de publieke discours hoort. Echter, de public sphere van Habermas wordt onder andere door Thompson als 'utopisch' aangeduid.⁶⁰ Het ideaal van afzetting tegen de gangbare discours of daar een alternatief voor aanbieden, staat ter discussie. Zo worden vandaag de dag alternatieve media kritisch beschouwd. Het nieuws dat zij naar voren

---

⁵⁶ Morris 2003.

⁵⁷ Fraser, Nancy. 'Rethinking the public Sphere'. In Robbins, B. et al. *The phantom public sphere*: 1-32. Minneapolis: University of Minnesota Press, 1993.

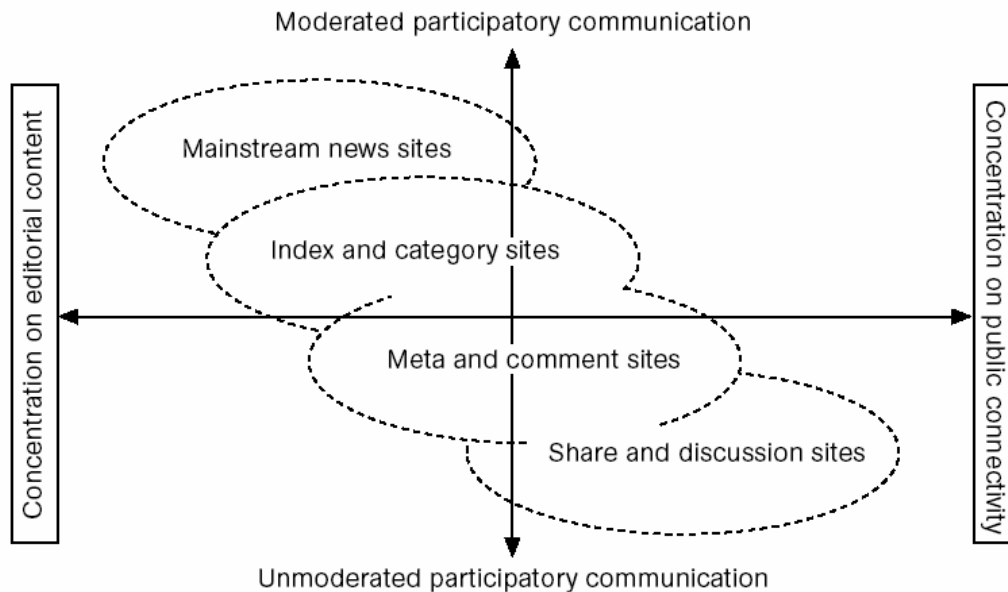
⁵⁸ Morris 2003.

⁵⁹ Rheingold, Howard. *The Virtual Community*. [Internet] hoofdstuk tien: Disinformocracy. 2 februari 2005. <http://www.well.com/user/hlr/vcbook/bcbook10.html>.

brengen zou niet ter zake doen, niet betrouwbaar zijn of teveel een (linkse) politieke kleur hebben. De gevestigde media worden nog steeds beschouwd als betrouwbaar en hun nieuws als nieuwswaardig.

Meer concurrentie en de opkomst van alternatieve media hebben de mainstream media uitgedaagd en nog steeds kunnen de gevestigde media rekenen op de meeste waardering van het grote publiek. Ze bieden een uitgebreid scala aan nieuws, afkomstig van goed opgeleide en ervaren journalisten. Toch krijgen Indymedia en soortgelijke alternatieve media veel steun van mensen over de hele wereld. De bezoekersaantallen van Indymedia wereldwijd zijn niet gering. Hierdoor kunnen we ons nu afvragen of er sprake is van een nieuwe mediasphere met een eigen discours. De altosphere of zelfs de indysphere op het net. Deze vormt een eigen cirkel naast die van de mainstream media. Toch is er wel enige overlap; de cirkels staan met elkaar in verbinding. Deze heeft deze sphere, in relatie tot nog drie andere spheres op het internet, visueel aanschouwelijk gemaakt, zij het in een iets andere context, namelijk die van de internetjournalistiek.

Figuur 1. Typology of online journalism

Deuze, Mark. 'The web and its journalism: considering the consequences of different types of newsmedia online'. *New media & society*. Londen: Sage Publications. Jrg.5, nr.2 (2003): 205.

Volgens Deuze bestaan er twee soorten internetjournalistiek: journalisten die het internet als hulpmiddel gebruiken ("Computer Assisted Reporting")

⁶⁰ Thompson, G. Transformations.

om de traditionele media van artikelen te voorzien; en de journalistiek die uitsluitend bedoeld is voor publicatie op internet. In de onderstaande figuur zijn beide soorten vertegenwoordigd. De speerpunten voor deze casestudy staan er allemaal in: bovenin de mainstream media, Indymedia bevindt zich in de derde categorie en blogs in de vierde, onderste categorie. De mate van redactionele controle wordt hoger naarmate we dichter naar de mainstream media gaan. Blogs staan helemaal onderaan de figuur, deze worden door een persoon of groep gemaakt en niet gemodereerd of geredigeerd. Ook wat betreft focus kunnen de twee niet verder uit elkaar liggen. Mainstream media concentreren zich op journalistieke waarden⁶¹, terwijl blogs een zo direct mogelijke verbinding met hun publiek aan willen gaan. Alternatieve media zoals Indymedia zijn in de derde categorie terechtgekomen, doordat zij iedereen de mogelijkheid tot publiceren en reageren bieden, maar wel in bescheiden mate redactionele controle toepassen.

Deuze geeft aan dat

[a]ll four types of news sites can be considered to belong to a professional domain of journalism, as the function of (most of) these sites is still the same as the main purpose of journalism according to its dominant liberalprogressive definition in elective democracies worldwide: to provide citizens [...] with the information that they need to be free and self-governing.⁶²

Alle mediatypen dienen dus hetzelfde doel. Toch is zijn er enorme verschillen, en juist daardoor bedekken zij samen een groot deel van het nieuws. En ook samen geven zij invulling aan het veld rondom de begrippen journalistiek, nieuws en discussie. Ze staan ook met elkaar in verbinding, hebben elkaar nodig. Hoe lager een mediatype zich in de figuur begint hoe meer deze afhankelijk is van andere media. Voor blogs vormt deze afhankelijkheid juist de basis van hun bestaan. Zij hebben met hun kopieergedrag immers wel iets belangrijks toegevoegd aan het mediaveld, namelijk de verbinding met het publiek. Door Boese wordt de blogosphere omschreven als een sociale beweging, die blogs betekenis geeft in een

---

⁶¹ Of de journalistieke werkwijze zoals vastgelegd in de code van Bordeaux.

⁶² Deuze, Mark. 'The web and its journalisms: considering the consequences of different types of newsmedia online'. *New media & society*. Londen: Sage Publications. Jrg.5, nr.2 (2003): 205.

grotere context.⁶³ Die context wordt door Glenn Reynolds, wetenschapper en blogger als volgt aangegeven: "Blogs produceren iets waarvan men een tijd lang dacht dat het verloren was. De discussie in de publieke sphere bij gewone mensen".⁶⁴ Discussie, want bloggers zijn niet bang hun mening te ventileren. Deze twee aspecten maken de blogosphere nog dynamischer en bovendien is deze sphere rijk aan relaties. En dat is waar het om gaat: de onderlinge relaties tussen de verschillende media in ruime veld dat zoveel mensen van nieuws moet voorzien. De media vormen samen wel een geheel, maar dit bestaat nu eenmaal uit losse elementen: nieuwssites, blogs, alternatieve media, en van alles daar tussenin. Sinds men onderzoek doet naar de komst van nieuwe media weten we dat verschillende media altijd naast elkaar blijven bestaan. Volgens Jenkins zullen mensen verschillende media blijven raadplegen omdat

[f]or the foreseeable future, convergence will be a kind of kludge
- a jerryrigged relationship between different media technologies
- rather than a fully integrated system.⁶⁵

4.2 Methode en analyse

Mijn onderzoek zal een casestudy zijn van Indymedia's resonantie door de sphere van de gevestigde media en de virtual public sphere, inclusief de blogosphere. Deze spheres ga ik naast elkaar leggen, om zo de rode draad, Indymedia, te kunnen volgen. Dit betekent: drie keer een kwantitatief en kwalitatief onderzoek, met aansluitend de belangrijkste bevindingen. Eerst registreer ik hoe vaak de term *indymedia* op tot en met 29 mei 2005 voorkomt in blogs, op andere internetsites en in de gedrukte mainstream media. Deze resultaten zal ik kwalitatief analyseren om te kunnen zien in welke media, en op wat voor websites er over Indymedia geschreven wordt. Wordt Indymedia gebruikt als nieuwsbron? Als onderwerp van discussie? Of als veroorzaker van geruchten? Nadat hierover het een en ander bekend is wil ik enkele uitspraken kunnen doen over Indymedia in relatie tot de media om haar heen. En indien mogelijk over hoe de verschillende spheres zich tot elkaar

---

⁶³ Boese, Christine. *Into the blogosphere*. 'The Spirit of Paulo Freire in Blogland: Struggling for a Knowledge-log Revolution'. 2 februari 2005.

⁶⁴ Kornblum, Janet. 'Welcome to the blogosphere'. *USA Today*. 7 augustus 2003.

⁶⁵Jenkins, Henry. 'The cultural logic of media convergence'. *International journal of Cultural studies*. Jrg. 7, nr. 1 (2004): 34.

verhouden. Nieuwsberichten en opinies circuleren; doen ze dit door de verschillende sferes heen, of blijven ze binnen hun 'eigen' sphere?

Indymedia laat zich uit alle aanwezige content filteren via Google (www.google.com), deze zoekmachine wordt immers wereldwijd het meest gebruikt en voor meest betrouwbaar aangezien. Deze zoekmachine rangschikt haar resultaten op most-linked-to, waardoor ik een lijst krijg met de meest populaire resultaten bij mijn straks te noemen zoekopdracht. De volgorde van de resultaten is niet heel belangrijk; ik analyseer de eerste honderd omdat dit aantal een voldoende correct beeld geeft van de resonantie van Indymedia en haar functie op verschillende soorten websites. Door de zoekopdracht `indymedia -inurl:indymedia -site:indymedia -inurl:imc -inurl:indybay` te gebruiken heb ik een lijst van resultaten gegenereerd met sites waarop de term *indymedia* gebruikt wordt. De zoekopdracht ziet er zo uit omdat sites die op wat voor manier dan ook verbonden zijn aan het Indymedia netwerk buiten beschouwing moeten blijven. Dit omdat aangetoond moet worden hoe Indymedia zich nu juist buiten haar eigen netwerk op het net beweegt. Via de zojuist genoemde zoekterm probeer ik sites die door middel van hun URL aan indymedia verbonden zijn uit te sluiten. Helaas komen deze bij het zoeken zo nu en dan toch naar voren, omdat het netwerk zich ver uitstrekt en zoekmachines het niet mogelijk maken om alle Indymedia-domeinen uit de resultatenlijst te weren. Daarom zijn er ondanks de specifieke zoekopdracht toch nog sites als chiapas.mediosindependientes.org en www.phillyimc.org onder de resultaten. Zoals gezegd, zal ik van de verkregen resultaten er honderd analyseren. Ik tel alle quotes en verwijzingen, en het anderszins noemen van Indymedia mee. Ongeacht uit welk land de betreffende sites afkomstig zijn. Indymedia heeft immers meer dan honderd nationale en lokale sites, dus haar resonantie strekt zich over minstens hetzelfde aantal landen uit. Ik geef aan hoeveel resultaten dit oplevert, om wat voor websites het gaat en hoe zij Indymedia 'gebruiken': als bron of als iets anders? Daarna zal ik aan de hand van deze bevindingen een kwalitatieve analyse maken, waarbij ik vragen stel als: wat valt op aan de onderlinge relatie tussen Indymedia en de andere website? Wat heeft dit inhoud van het nieuws hiermee te maken? Hoe wordt er eventueel over Indymedia geoordeeld?

Het zoeken naar Indymedia in de blogosphere is iets eenvoudiger. Hiervoor vul ik simpelweg *indymedia* in het zoekveld van Technorati (www.technorati.com) in. Van de veelgebruikte blogindexes kan met deze het

grootste aantal blogs doorzocht worden. Deze blogindex rangschikt haar resultaten op datum, terwijl Google op most-linked-to rangschikt. Voor het onderzoek betekent dit dat ik bij het doorzoeken van internetsites de honderd meest populaire resultaten gebruikt, terwijl de blogosphere mij de meest recente resultaten levert, wat ongetwijfeld verschil in inhoud van de verkregen (nieuws)berichten oplevert. Wanneer we ons hiervan bewust zijn is de exacte volgorde verder niet belangrijk voor het onderzoek. De verschillende manieren waarop de resultaten geïndexeerd worden verklaren wel dat ik door mijn zoekopdracht met Google enkele blogs tegenkom, die door Technorati niet worden aangeboden: ze zijn daarvoor simpelweg te oud, maar wel volgens de metingen van Google wel populair. Voor het onderzoek analyseer ik, kwantitatief en kwalitatief, de eerste honderd blogs op dezelfde manier als de zoekresultaten van Google. Ik geef het aantal resultaten, en categoriseer de gevonden blogs aan de hand van de vraag waarom er aan Indymedia gerefereerd wordt (dus weer: is het een (nieuws)bron, onderwerp, verwijzing of iets anders?). Daarna analyseer ik de resultaten op een kwalitatieve manier, waarbij ik de inhoud van de blogs erbij betrek: welke opvallendheden, relaties, en waardeoordelen kunnen worden gesignaleerd?

Tenslotte ga ik Indymedia's resonantie onderzoeken in de gewone, dus non-virtuele, media. Omdat het gaat om de wereldwijde aandacht die besteed wordt Indymedia, zou ik eigenlijk alle kranten, televisie- en radiozenders in de hele wereld moeten scannen op berichtgeving over Indymedia. Dit is helaas een vrijwel onmogelijke missie. Daarom wil ik dit deel van het onderzoek te beperken tot de grote, internationale persbureaus. Deze laten zich via de database van LexisNexis doorzoeken. In de resultaten zullen dus ook, geheel tegen mijn principes, de nodige stemmen ontbreken. Media uit de Filippijnen, El Salvador of Botswana komen niet aan bod. En dat terwijl Indymedia sterk op locale schaal communiceert en juist in landen waar de internettoegang voor sommige bevolkingsgroepen beperkt is, wordt veel gebruik gemaakt van print- en massamedia. Een gemiste kans dus, maar de resultaten van het bovenstaande deel van mijn onderzoek bewijzen al dat het zwaartepunt van de media-aandacht voor Indymedia toch bij de noordelijke helft van de aarde ligt, en daarvan is via deze weg wel het grootste deel binnen mijn bereik.⁶⁶

4.3 Positionering

Zelf wil ik me zoveel mogelijk onafhankelijk opstellen. Hoewel ik me prima kan vinden in de idealen, de journalistieke keuzes en de organisatie van Indymedia, kies ik er nu voor om een nog onderbelichte kant te laten zien. Door middel van empirisch onderzoek wil ik de meest neutrale, ongekleurde resultaten verkrijgen, om deze vervolgens onafhankelijk te kunnen interpreteren. Het is mij er enkel om te doen een begin te maken met het in kaart brengen van de reacties op Indymedia vanuit haar multimediale omgeving. Verder onderzoek op dit gebied, vanuit verschillende invalshoeken en disciplines, zal hierop een noodzakelijke aanvulling vormen.

---

⁶⁶ Dit heeft als oorzaak de digital divide, meer daarover in Norris, Pippa. *Digital Divide. Civic Engagement, Information Poverty, and the Internet Worldwide*. Cambridge University Press, 2001: hoofdstuk 1.

5 De resonantie van Indymedia op het internet

Eerst zal ik een korte toelichting geven bij de zojuist beschreven werkwijze en vervolgens de resultaten geven van de resonantie van Indymedia op het internet. Hiervoor onderzoek ik nu eerst reguliere websites op informatie over Indymedia.

Het zoeken naar sites waarop Indymedia genoemd wordt is vrijwel niet mogelijk zonder toch bij het domein Indymedia terecht te komen. Bij deze zoekopdracht is dat echter niet gewenst. Zelfs bij het uitsluiten van de termen *indymedia*, *IMC* en *indybay* in de URL komen er allerhande resultaten naar voren die sterk verwant zijn aan het Indymedia netwerk. Echter, andere geavanceerde zoekopdrachten bij verschillende zoekmachines leiden enkel tot nog meer resultaten die afkomstig zijn van Indymedia-domeinen. De huidige zoekopdracht is uitgevoerd met Google op 29 mei 2005 en leverde een totaal van 1.330.000 resultaten op. Hiervan zijn de eerste honderd resultaten onderzocht.

5.1 Onderzoeksresultaten I

Blogposts		
	7 blogposts met Indymedia als onderwerp	Totaal 7 x blogs
Indymedia als nieuwsonderwerp		
	21 nieuwsartikelen op websites met soortgelijke focus/ideologie als IMC	
	6 nieuwsartikelen op nieuwssites van gevestigde media	
	13 nieuwsartikelen op ICT sites ⁶⁷	
	3 nieuwsartikelen in student-media	Totaal 43 x nieuwsonderwerp
Indymedia als bron		
	1 bericht op een website met soortgelijke focus/ideologie als IMC	

⁶⁷ In dit geval ICT-websites. Deze onderverdeling is ietwat ruw gemaakt (sommige sites houden het midden tussen ICT en alternatieve media, zoals www.smartmobs.com) maar ik heb er toch voor gekozen om de onderverdeling overzichtelijk te houden.

	1 info over workshops door Indymediavrijwilligers	
	1 voorstel tot het oprichten van IMC in Japan	Totaal 3x bron
Anders		
	29 Indymedia onderdelen	
	4 artikelen (encyclopedie, onderzoek, wetenschap)	
	3 links naar IRC, Indymedia newsreel en radio	
	2 links naar Indymedia	
	7 defecte links	
	2 onduidelijk	Totaal 47 x anders
		Totaal 100

Figuur 2. Indymedia op het internet

Wat kunnen we hieruit opmaken? De grootte van de categorie 'anders' is al grotendeels door mij verklaard. Dit onderzoek was enkel mogelijk via zoekmachines, en het is niet gelukt om alle sites die tot het Indymedia netwerk behoren uit te sluiten. Het heeft zich simpelweg verspreid over te veel verschillende URL's en servers om dit als een uitzondering in een zoekopdracht aan te geven. Ook niet-werkende links zijn onoverkomelijk in deze.

Toch wil ik even dieper ingaan op de door mij 'Indymedia onderdelen' genoemde websites: er waren er hiervan 29 onder de zoekresultaten. Officiële en niet-officiële Indymediasites zijn soms niet in een oogopslag van elkaar te onderscheiden. Er zijn immers veel websites die qua interface en inhoud zo overeenkomstig zijn aan Indymedia, dat het is niet duidelijk is of ze tot het grote netwerk van IMC's horen of dat ze zelfstandig zijn. Want soms gaat het inderdaad om een zelfstandige site die eveneens alternatief nieuws aanbiedt, en de naam Indymedia gebruikt als vervanger voor de term 'alternatieve-' of 'independent media' (en wellicht als lokkertje bij zoekmachines). Dit maakt het geheel wat verwarrend, ook al omdat iedere IMC zelfstandig opereert en zodoende een eigen lay-out en logo heeft. Hierdoor is uit de interface nauwelijks op te merken of het om een

Indymediasite gaat of om een andere website die aan alternatieve nieuwsberichtgeving doet. Het grootste deel van de 29 'Indymedia onderdelen' bestaat uit regionale en lokale IMC's. Zo zijn er onder meer Independent Media Center Madrid (acp.sindominio.net), Independent Media Center Chiapas (chiapas.mediosindependientes.org) en Independent Media Center Nantes (www.andrew.cmu.edu/user/mtoups/nantes/copsinnantes.htm). Deze pagina's zijn via verschillende URL's te bereiken en zodoende zijn er ook een flink aantal van onder mijn resultaten. Dit vertroebelt de uitslag enigszins, omdat het merendeel van de zoekresultaten uiteindelijk - weliswaar in ruime zin - zijn terug te leiden naar Indymedia zelf. Dit geeft echter wel aan, dat het netwerk, gemeten naar het aantal pagina's niet alleen een grote diepgang kent, maar ook breed vertakt is. Zo breed dat bij de uiteinden nog wel een verbinding met Indymedia aanwezig is, maar welke verbinding precies, is niet direct te achterhalen. En het is voor dit onderzoek niet heel belangrijk om dit precies te weten, het gaat immers om de websites in de overige categorieën (figuur 2).

Toch is er nog genoeg verrassend bruikbaar materiaal overgebleven. Wat hierin direct opvalt is het grote aantal sites met nieuwsartikelen waarvan Indymedia het onderwerp is (daarover straks meer in 5.2 NetNieuws). Vooral wanneer we dit tegenover het aantal sites zetten dat Indymedia als bron voor nieuwsartikelen gebruikt. Dit is er namelijk maar één, waarbij opgemerkt moet worden dat het om een zeer marginaal berichtje gaat. Wel vormt Indymedia vaker de aanleiding tot het publiceren van (wetenschappelijke) artikelen over het netwerk of bijvoorbeeld de software waarmee de pagina's tot stand komen. Acht blogs schrijven over Indymedia (meer daarover in 5.3 BlogNieuws). Op twee internetsites vinden we Indymedia terug in een lijst met hyperlinks, en drie keer wordt er gelinkt naar de IRC, newsreel of radio van Indymedia. Dit lijkt misschien een bescheiden score, maar het gaat hier enkel om de honderd populairste sites. Gezien het aantal pageviews⁶⁸ dat Indymedia krijgt wordt er op nog enorm veel andere websites naar Indymedia gelinkt, maar deze hebben in elk geval een kleiner aantal links naar hun URL en worden minder goed bezocht.

5.2 NetNieuws

Vooraf het grote aantal nieuwsberichten waarvan Indymedia het onderwerp is (en dus niet de bron) valt op. Deze berichten verschijnen zowel in algemene

---

⁶⁸ Volgens Anarchogeek zijn dat er ongeveer 30 miljoen per maand.
<http://www.anarchogeek.com/archives/000542.html?rss>. 30 april 2005.

nieuwssites of sites met een soortgelijke focus als Indymedia. Collega's zou ik ze willen noemen. Ze streven ook naar onafhankelijke nieuwsvorming, en dikwijls heeft zo'n site een anarchistisch randje. Van de 43 nieuwsberichten staan er 21 op 'collegasites', dit geeft aan dat Indymedia een sterke relatie heeft met alternatieve, progressieve en ook anarchistische websites. Ook met ICT nieuwssites lijkt Indymedia een sterke relatie te hebben, maar de oorzaak hiervan is de aard van het nieuws. In oktober 2004 zijn zonder aanwijsbare reden de servers van Indymedia in Londen door de FBI in beslag genomen. Dit nieuwsbericht stond op alle door mij gevonden ICT sites. Ook is Indymedia in haar geheel niet oninteressant voor 'techies' vanwege haar Open Source software. Ook de snelheid en alertheid van de centers wordt geprezen, evenals de veelheid aan media(toepassingen) die gebruikt wordt om mensen up-to-date te houden en te bewegen in actie te komen. Zoals bij smartmobs gebruikt ook Indymedia textmessaging⁶⁹, oftewel SMS om bij een demonstratie genoeg demonstranten te hebben, en zich zo op te stellen dat het aantal arrestaties beperkt blijft. De collegasites hebben het bericht van de servers ook een aantal keer online staan, maar berichten bijvoorbeeld ook over het vijfjarig bestaan van het Indymedia netwerk. Het lijkt er dus op dat zij in het fenomeen Indymedia geïnteresseerd zijn, terwijl de 'techies' alleen interesse hebben wanneer er Indymedianieuws is dat met de techniek te maken heeft.

5.3 BlogNieuws

Hier geef ik alvast een eerste indruk van de inhoud en eventueel andere kenmerkende eigenschappen van de blogs die met hun berichtgeving over Indymedia hoog in mijn resultatenlijst wisten te komen. Het maakt duidelijk wat en hoe vaak er zoal over Indymedia geschreven wordt in de blogosphere, maar het totaalbeeld zal pas in de volgende paragraaf neergezet kunnen worden. Daarin staan de resultaten van mijn onderzoek naar de resonantie van Indymedia in de blogosphere.

De eerste blog in de lijst is *indyblogs.protest.net*. Dit is een verzameling van blogs van Indymedia-activisten verspreid over een groot aantal landen: deze staan allemaal in de blogroll. In het postingveld vinden we de belangrijkste of interessantste recente posts uit deze blogs. 56 blogs telt deze verzamelblog, wat aangeeft dat vrijwilligers bij Indymedia zelf de blogosphere in elk geval een warm hart toedragen. Deze blogs zouden een

---

⁶⁹ Scahill, Jeremy. *Counterpunch*. 'Indymedia and the Text Message Jihad'. 9 september 2004.

soort meta-informatie over Indymedia kunnen bieden, hoewel niet alle posts iets met Indymedia te maken hebben. Wel vaak wordt er alternatief nieuws gemeld. Helaas valt het niet binnen de reikwijdte van deze casestudy, maar uitgebreider inhoudelijk onderzoek naar deze Indyblogs zal erg nuttig zijn bij het volledig in kaart brengen van Indymedia's relaties met blogs.

De volgende blog is *Indy Media Watch* (indymediawatch.blogspot.com). De blogger vindt Indymedia een gevaarlijk medium. "Indymedia was set up to fill a void in the corporate media. An idea I thought long overdue. Unfortunately, as a largely unmoderated, unrestricted medium it was promptly over-run by bigots, trolls and Nazis confusing free-speech with hate-speech. I believe the Indy Media experiment has failed. As Indymedia claims it keeps the corporate media honest, I decided it was time someone watched Indymedia instead. Be careful... You may not like what you see." De 'watch' vindt plaats door berichten van Indymediasites waarin volgens hem fouten of onwaarheden staan te voorzien van commentaar.

Social design notes staat waarschijnlijk hoog genoteerd omdat een blogpost een wereldkaartje bevat met daarop rode stippen die de verschillende IMC's voor moeten stellen. Er kan worden ingezoomd en de stippen zijn hyperlinks: ze verwijzen ieder naar de website van de betreffende IMC.⁷⁰

De volgende twee posts komen beide van *Anarchogeek.com*, dit is de naam van de weblog van een (technisch) medewerker van Indymedia. Zoals ook de naam doet vermoeden geeft de blog anarchistisch en alternatief nieuws, waar het onderwerp Indymedia vaak tussen zit. Berichtgeving over Indymedia gaat vergezeld van commentaar, zowel positief en ondersteunend als licht kritisch. Hier lees ik voor het eerst dat iemand Indymedia een andere status toekent dan veel wetenschappers en sympathisanten tot nu toe hebben gedaan. Volgens deze blogger is gebrek aan innovatie het Indymedia netwerk parten aan het spelen. Een van deze posts⁷¹ maakt dit duidelijk aan de hand van een vergelijking met Ourmedia.org en GNN (Guerilla News Network). Deze alternatieve media zouden, in tegenstelling tot Indymedia, wel voldoende

---

⁷⁰ *Social Design Notes*. 'Independent Media Centers around the world'. 6 januari 2005. <http://www.backspace.com/notes/2005/01/06/x.html>

⁷¹ De ander is een nieuwsberichtje met de titel "Indymedia Urbana buys post office". 6 mei 2005. <http://www.anarchogeek.com/archives/000546.html>

innovatief zijn. Een heel recent onderwerp van discussie dit, overigens: de post dateert van 14 april 2005.⁷²

Misnomer, de laatste blog in de lijst, haakt een dag later hierop in met een aantal gedegen suggesties hoe het netwerk haar betrouwbaarheid en innovatie zou kunnen terugwinnen.⁷³

Tot slot bevindt zich onder de resultaten een Italiaanse weblog: *Il blog di Beppe Grillo*. Hier gaat het om een post over persvrijheid en vrijheid van meningsuiting, naar aanleiding van het sluiten van de Italiaanse Indymediasite door de overheid nadat er een foto van de Paus in nazi-uniform is gepost. De blogger uit zijn angst dat in de toekomst alle media, zelfs het internet, onder controle van de staat zullen komen te staan.⁷⁴

---

⁷² *Anarchogeek*. 'GNN, Indymedia and innovation'. 14 mei 2005.
<http://www.anarchogeek.com/archives/000529.html>.

⁷³ *Misnomer*. 'Indymedia, past and future'. 15 mei 2005.
misnomer.dru.ca/2005/04/indymedia_past_and_future.html.

⁷⁴ *Il blog di Beppe Grillo*. 'Indymedia: Per chi suona la campana del web?'. 27 mei 2005.
www.beppegrillo.it/archives/2005/05/indymedia_per_c_1.html.

6 De resonantie van Indymedia in de blogosphere

Om verder in te kunnen gaan op hoe blogs Indymedia citeren en eventueel bekritisieren is een onderzoekje met een blog index noodzakelijk. Met Technorati (www.technorati.com), de index die op het moment meer dan elf miljoen blogs in haar database heeft, ben ik op zoek gegaan naar blogs waarop wordt gepost over Indymedia. Op 29 mei 2005 heb ik gezocht met trefwoord *Indymedia*; dit leverde 6511 posts op. Hiervan heb ik weer honderd resultaten gecategoriseerd. Hierbij moet worden aangetekend dat de volgorde van deze resultaten op een andere manier tot stand gekomen is; de lijst wordt gegenereerd op basis van de tijdstippen waarop de posts over Indymedia verschenen zijn. De meest recente staat dus bovenaan. Deze manier van 'ranking' maakt deze resultatenlijst al direct heel anders dan die van de internetsites die ik met Google heb gezocht. De blogposts zijn nu namelijk sterk afhankelijk van de gebeurtenissen van de afgelopen tijd. Toen ik zo'n twee weken voor dit onderzoek alvast een test deed, was Indymedia nogal 'in the picture'. Dit kwam doordat er zojuist een foto van de Paus in nazi-uniform op de Italiaanse Indymediawebsite was verschenen, waarna de site door de overheid enige tijd uit de lucht is gehaald. In de blogosphere leefde dit enorm, en Indymedia was enkele dagen lang het onderwerp van tientallen blogposts. Echter, de populariteit kan vrij snel weer zakken, en zal pas weer oplaaien wanneer er weer nieuws is rondom Indymedia.⁷⁵

6.1 Onderzoeksresultaten II

Het toeval wil dat Indymedia ten tijde van mijn onderzoek opnieuw populair is, maar om een heel andere reden. Dit keer circuleert er een nieuwsbericht rond, dat afkomstig is van Indymedia Argentinië, althans daar verwijzen de artikelen naar. Op veertien blogs is dit nieuwsbericht gepost, meestal met de oorspronkelijke tekst gekopieerd van de Indymediasite, waarvan de eerste alinea luidt: "Big news on USA Microsoft: Slavery to IT Is ending. Mass-produced computers can kill Microsoft and free the world's computer users. They'll be too cheap to accommodate MS Windows -- MS's bread and butter."⁷⁶ Net als het bericht over het optreden van de FBI (beschreven in paragraaf 2.3 en 5.2, is ook deze melding voornamelijk interessant voor de ICT-wereld. Blogs maken deel uit van die wereld, waardoor het voor veel

---

⁷⁵ Wanneer men op deze manier Indymedia's populariteit in het algemeen zou willen meten, kan dit het beste over een langere periode gedaan worden.

⁷⁶ *Argentina Indymedia*. 29 mei 2005.

<http://argentina.indymedia.org/news/2005/05/295338.php>.

bloggers een aantrekkelijk bericht is. De andere nieuwsberichten gaan niet eenduidig over ICT, maar onder meer over de Media Reform Conference, het vijfjarig bestaan van Indymedia, onderdrukking van minderheden in de Marokkaanse Sahara en de nasleep van het Pausincident.

Feit is dus dat Indymedia vaak de bron is bij blogposts, zowel bij ICT gerelateerde berichten, als bij algemeen nieuws over Indymedia, als bij ander nieuws dat simpelweg als eerste op Indymedia verschenen is. Bloggers nemen als bron meestal de locatie waar het bericht als eerste verschenen is. Vervolgens wordt het binnen de blogosphere overgenomen door andere bloggers. Als de eerste de bron correct heeft weergegeven, doet de rest dat meestal automatisch op dezelfde manier. Hierdoor zijn blogs wel accuraat, en is er weinig onduidelijkheid over waar ze hun nieuws vandaan hebben gehaald.

Bron	43 nieuwsberichten waarvan Indymedia de bron is	Totaal 43x bron
Nieuws- onderwerp	11 nieuwsberichten waarvan Indymedia het onderwerp is	Totaal 11 x nieuwsonderwerp
Voorbeeld	11 keer wordt Indymedia kort aangehaald ter illustratie van een nieuwsbericht (3), schoolopdracht (1), persoonlijk betoog (4) of (wetenschappelijk) artikel (3)	Totaal 11 x voorbeeld
Link	12 keer wordt er gelinkt naar Indymedia: www.indymedia.org (3), fotos op Indymedia (3), de newsreel (5) en Indy Media Watch (1).	Totaal 12 x link
Referentie	14 keer staat Indymedia aangegeven als extra referentie of plek waar je voor meer informatie terecht kunt.	Totaal 14 x referentie
Anders	1 artikel op Indymbay 3 defecte links 4 keer werd Indymedia niet genoemd 1 onduidelijk	Totaal 9 x anders
		Totaal 100

Figuur 3. Indymedia in de blogosphere

Dus, in het algemeen wordt Indymedia door bloggers vaker als bron wordt

gebruikt dan door redacteuren van andersoortige websites. Het is ook vrij gebruikelijk dat bloggers Indymedia als extra referentie opgeven (dit is veertien keer gebeurd), de URL wordt in de post vermeld als plaats waar eventueel meer informatie te vinden is. Ook is het mogelijk dat de Indymediasite erbij wordt genoemd om de lezer een referentiekader te geven, als in: 'kijk zelf even om wat voor website en wat voor nieuws het hier gaat'.

Tenslotte wordt Indymedia ook regelmatig aangehaald als voorbeeld; ter illustratie van een betoog, bij een nieuwsbericht of een wetenschappelijk artikel. Ook de link naar www.indymedia.org wordt soms vermeld, er wordt verwezen naar foto's op een Indymedia website of naar de newsreel.

Wat valt nog meer op aan Indymedia's resonantie in de blogosphere? Wanneer er kritiek wordt gegeven op Indymedia komt dit steevast van conservatieve Amerikaanse blogs. Vaak gaat dit gepaard met citaten van een Indymediasite, het tussen aanhalingstekens plaatsen van wat daar beweerd wordt, en daarop sarcastisch of denigrerend commentaar. Indymedia wordt dus geassocieerd met links, daardoor vinden de meer rechtse bloggers dat Indymedia eenzijdig is, tegen commercie en daarmee in hun ogen communistisch⁷⁷, en daarom niet in staat tot het correct weergeven van nieuws. Het ultieme voorbeeld hiervan is de in de vorige paragraaf al genoemde blog Indy Media Watch. De blogger lijkt zich niets aan te trekken van Indymedia's andere benadering van nieuwsvoorziening dan de (mainstream) media waarmee hij het netwerk vergelijkt. Bij Indymedia is niet enkel het plaatsen van artikelen met de allerhoogste nieuwswaarde het streven, veel belangrijker zijn 'local empowerment' en wereldwijde solidariteit.⁷⁸ De blogs lijken zich echter enkel te focussen op wat er misgaat bij Indymedia; op de controversiële publicaties die soms per ongeluk op de sites verschijnen, kortom op de momenten waarop er beter geredigeerd had moeten worden. Dat ook de grote mediabedrijven zulke fouten maken neemt men niet standaard in ogenschouw. Het netwerk zelf is nog steeds van mening dat men zo een completer en meer accuraat beeld van het nieuws creëert. In elk geval, er is een duidelijk meningsverschil tussen conservatieve bloggers en Indymedia; zowel op het gebied van journalistiek als inhoudelijk.

Toch wordt er ook geregeld positief en opbouwend over Indymedia geschreven.

---

⁷⁷ Tremoglie, Michael P. *Frontpagemag.com*. 'The Radical Left's "Cyber-Grapevine"'. 26 november 2003. <http://www.frontpagemag.com/Articles/ReadArticle.asp?ID=11005>.

Niet helemaal onverwacht komt de steun van de linkzijdige. Er zijn talloze blogs die eenzelfde insteek als linkse, progressieve, alternatieve media hebben, of juist over het wel en wee hiervan berichten. Anarchogeek en Misnomer⁷⁹ zijn hiervan voorbeelden. Beide signaleren in hun blogposts dat Indymedia weliswaar veel goede dingen doet, maar ook ergens blijft steken. Ze signaleren dat hoe veelbelovend het IMC netwerk bij haar oprichting ook was, er maar weinig van die beloftes echt uitgekomen zijn. Een hoger niveau is nog steeds niet bereikt. Het belangrijkste wat deze twee te zeggen hebben is dat Indymedia een succes is vanwege de enorme stijging van het aantal websites en het idee erachter, dat nog steeds dagelijks heel veel mensen inspireert. Echter er zijn problemen ontstaan waarvan een deel wel en een deel (nog) niet is opgelost. Belangrijker nog is dat Indymedia met een aantal veranderingen beter haar capaciteiten kan benutten. Het idee of het streven achter dit alternatieve medium, en de goede wil van zoveel participanten wordt niet volledig uitgebuit, waardoor de effecten wegblijven. Misnomer omschrijft waartoe Indymedia zich zou kunnen ontwikkelen op basis van haar huidige bezigheden. Indymedia zou meer vooruitstrevend moeten zijn in het gebruik van nieuwe toepassingen, en hun open-publishingsoftware uitbreiden zodat het netwerk een portal kan worden dat toegang biedt naar al het onafhankelijke, en lokale nieuws, of dat nou van internet, radio, tv, podcast, blog of van een ander medium afkomstig is. Indymedia kan dan een merknaam zijn die staat voor: het onafhankelijke nieuwskanaal. Indymedia biedt de middelen, de virtuele gemeenschap doet de rest.⁸⁰

---

⁷⁸ Misnomer. 'Indymedia, past and future'. 15 mei 2005.

⁷⁹ Deze blog wordt onderhouden door Rabble, werkzaam als technicus voor Indymedia. Dru van Misnomer is actief bij Indymedia Maritimes.

⁸⁰ Anarchogeek. 'GNN, Indymedia and innovation'. 14-5-2005 en Misnomer. 'Indymedia, past and future'. 15 mei 2005.

7 De resonantie van Indymedia in de gedrukte media

De massamedia, mainstream media, corporate media, conventionele media of hoe je ze ook wil noemen, zijn al enkele keren aan bod gekomen. Ik zal dit onderdeel van het medialandschap daarom niet uitgebreid introduceren. Echter, er kunnen nog wel een paar dingen over gezegd worden in het licht van dit onderzoek. Zonder hen en de manier waarop zij werken zouden alternatieve media en daarmee Indymedia en wellicht blogs niet zijn ontstaan. Door hun selectieve focus, hun prioriteiten en hun journalistieke waarden is er een nieuwsvoorziening ontstaan, die niet iedereen tevreden stelde. Dit zorgde dat er verschillende soorten nieuwskanalen zijn ontstaan, die ieder hun nieuws op een andere manier tot stand doen komen, een perspectief bieden en een ander doel hebben. Blogs zijn hier ook een heel goed voorbeeld van.

De alternatieve media hebben als eerste het perspectief van de massamedia verlegd en hun nieuwsveld verbreed. Platon en Deuze hebben onderzocht of deze toevoegingen op een waardevolle manier in de massamedia kunnen worden geïntegreerd. Hierbij is gebleken dat ze met een flink aantal dezelfde problemen te maken hebben. Vooral het selecteren van nieuws, het stoeien met journalistieke en esthetische waarden, kortom het toezicht houden op de inhoud, is iets waar zowel Indymedia als de reguliere pers veel aandacht aan moet besteden. Media zoals Indymedia moeten het echter hebben van de manieren waarop zij het publieke debat mogelijk maken en onderdak geven. Via deze weg zou er een samenwerking tussen onafhankelijke media, professionals, nieuws en publiek mogelijk zijn.⁸¹

Wellicht geeft dit onderzoek meer inzicht in de relaties die Indymedia heeft met de massamedia, en zien we meer raakvlakken tussen de mediatypen. Media kunnen heel goed naast elkaar bestaan, maar niet zonder elkaar te infecteren of te bedienen. Ik wil nu het mediaecosysteem uit paragraaf 3.3 er weer bijhalen, hier staan de mainstream media bovenaan de voedselketen. Ik heb geprobeerd aan te tonen dat Indymedia zich een weg baant naar boven. Indymedia resoneert - bij vlagen sterk - zowel in de blogosphere als op veel andere internetsites, maar hoe zit het met de selectieve en gepositioneerde, 'ouderwetse' gedrukte media? Weet Indymedia door te dringen, en hoe dan? En, nog interessanter, op wat voor manier maakt zij zich kenbaar in deze met harde journalistiek doorspekte mediasphere?

7.1 Onderzoeksresultaten III

Het zoeken naar *Indymedia* in alle grote nationale kranten wereldwijd is mogelijk met LexisNexis. In deze database kan worden gezocht op 'all media': alle kranten die zij in hun bestand hebben, all major 'world' newspapers, en ook op newswires: alle grote persbureaus wereldwijd. Ik heb gezocht naar de term *Indymedia* in een tijdsbestek van 29 mei 2004 tot 29 mei 2005.

Dit omdat de berichten op de websites uit de vorige onderzoeken ook vrijwel allemaal niet ouder dan een jaar zijn. In 'all media' resulteerde dit in 503 nieuwsberichten. Dit grote aantal internationale krantenberichten laat zich moeilijk analyseren vanwege de verscheidenheid aan talen. Het zojuist beschreven onderzoek heeft al uitgewezen dat er geen tientallen, maar slechts enkele nieuwsonderwerpen zijn waarin *Indymedia* de hoofdrol speelt. Deze kwamen in de krantenberichten talloze malen voor, wat het analyseren nog inefficiënter en tijdrovender maakt. Dit heeft mij doen besluiten de resultaten van een andere database te analyseren, namelijk de 'newswires'. In die database staan nieuwsberichten van de 123 belangrijkste persbureaus wereldwijd. De zoekopdracht naar *Indymedia* (ook van 29 mei 2004 tot 29 mei 2005) leverde 62 nieuwsberichten op.

Nog beter dan de krantenartikelen gaf dit een overzicht van hoe *Indymedia* in de loop van de tijd als nieuwsonderwerp heeft gefungeerd. Op volgorde van datum kwamen de volgende onderwerpen waarin *Indymedia* de hoofdrol speelde aan bod.

- 1) 30-8-2004: VS: Posting van 'delegate lists/data' op *Indymedia*. Het ging om namen, adressen en emailadressen van hooggeplaatste personen die de Republican National Convention in Boston zouden bezoeken.
- 2) 1-9-2004: VS: Textmessaging als middel om grote protesten (onder meer bij de Amerikaanse Republican National Convention) te organiseren.
- 3) 9-10-2004: UK: Inbeslagname van enkele *Indymedia* servers in Londen door de FBI.*
- 4) 20-10-2004, ook 26-10: Europa: Gevolgen van de inbeslagname: dit had een onduidelijke aanleiding, toch hebben veel landen samengewerkt om dit te

---

⁸¹ Platon en Deuze 2003: 352.

kunnen bewerkstelligen. Discussie: privacy van mensen wordt steeds moeilijker te waarborgen bij het bestrijden van 'cybercrime'.

- 5) 25-10-2004: Europa: European Social Forum: een bijeenkomst waaraan Indymedia deelnam.
- 6) 25-1-2005: VS: Op een Halloweenparty van een militair opleidingsinstituut verschenen studenten verkleed als Nazi, de KKK en stervende Ethiopiër.
- 7) 29-4-2005: Italië: Een foto van de Paus als Nazi verscheen op de Italiaanse Indymediawebsite.
- 8) 4-5-2005: Italië: Overheid haalde de site uit de lucht, en de discussie rondom publicatievrijheid laaide op.

* Een dag eerder bereikte dit nieuws al de US: de servers waren immers geleend van Texaans internetbedrijf Rackspace in Londen, op 8-10 maakte Indymedia zelf al melding op haar website, een enkel nieuwsbericht vermeldt dit ook.

Verder zijn er voornamelijk korte nieuwsberichten over verschillende protesten of happenings met een ideëel karakter, die dan onder andere op Indymedia aangekondigd zijn.

Van deze acht berichten kan van in elk geval zes worden gezegd dat Indymedia het hoofdonderwerp vormt. Er zijn drie maal controversiële gegevens op de site verschenen (1, 6, 7), wat aanleiding geeft tot ophef, waardoor het nog 'groter' wordt en daarmee interessant voor de massamedia. De inbeslagname van de servers (3, 4) is het meest duidelijke geval waarbij Indymedia als nieuwsonderwerp functioneert. Dit had, evenals in de reactie op de foto van de Paus, tot gevolg dat er websites van Indymedia enige tijd offline zijn geweest (8). De overige twee berichten (2, 5) neemt Indymedia naar mijn mening een bijrol voor haar rekening. Ook zonder Indymedia zouden deze berichten kunnen bestaan; waarschijnlijk zou dan een andere social justice-organisatie in haar plaats genoemd worden.

Dit maakt duidelijk dat de zoekresultaten van de term *Indymedia* met een gerust hart 'Indymedianieuws' kunnen worden genoemd, want het grootste deel

gaat direct over Indymedia. 44 van de 62 berichten hadden Indymedia als hoofdonderwerp of directe aanleiding. Indymedia is in dat geval ook een belangrijke bron. Echter, enkel de internetsites aanhalen geeft - zo schijnt mij - de journalisten niet voldoende betrouwbaarheid. Bij grote nieuwsonderwerpen maakt men altijd aanvullend gebruik van interviews en probeert men er meer autoriteit bij te halen. Zoals ik zojuist bij * heb aangegeven, toen het nieuws over de servers enkel nog op een van Indymedia's websites stond, werd dit als 'onder voorbehoud' overgenomen door de persbureaus. Niet de kop: 'Indymedia servers in beslag genomen', maar: 'Indymedia meldt inbeslagname servers'. Men wil direct duidelijk maken dat de verantwoordelijkheid (voor het eventueel incorrecte nieuws) bij de bron ligt. Om de werkwijze van bloggers er nu eens bij te halen, zij nemen vaak een heel bericht over van Indymedia, inclusief de oorspronkelijke kop. Het is daarmee direct duidelijk dat het bericht van Indymedia afkomstig is en zo schuift de blogger eveneens de verantwoordelijkheid naar hen toe. Daarbij zijn bloggers in staat tot snel reageren wanneer het nieuwsbericht zich uitbreidt of uitspreidt. Eventueel kunnen zij het rectificeren, en welke in richting het nieuwsbericht zich ook ontwikkelt, zij zullen geen slecht figuur slaan omdat ze het als een van de eersten hebben gemeld en de ontwikkelingen hebben mee gevolgd. In dit geval heeft een blog meer tot doel een compleet beeld te geven van iets (mits het interessant genoeg blijft), dan alleen de correcte nieuwsfeiten presenteren.

Terug naar het Indymedianieuws: van bijna alle overige zoekresultaten was Indymedia één van de (vele) nieuwsbronnen. Zo werd er dikwijls een citaat van de site gehaald, een medewerker geïnterviewd (of als beschikbaar daarvoor aangewezen) of werd het netwerk als extra referentie genoemd. Dit geeft aan dat de mainstreampers naast Indymedia het liefst met nog enkele andere bronnen werkt⁸², maar wel graag gebruik maakt van de insiderinformatie en de meningen die op de sites terug te vinden zijn.

Wat ook opvalt is dat veel nieuws waarvan Indymedia het onderwerp is, nog een nasleep heeft. Er breken op internet discussies los (zoals bij het nieuws over shockerende verkleedkostuums in Virginia), of overheden stellen maatregelen op die wederom breed in het nieuws worden uitgemeten (het tijdelijk sluiten van een IMC naar aanleiding van de foto van de Paus).

---

⁸² Hierin houd ik rekening met de journalistieke code die vraagt om minstens twee onafhankelijke bronnen.

Vaak vinden die discussies plaats op blogs en gaan ze over wat er wel en niet getolereerd moet worden als het gaat om persvrijheid, vrijheid van meningsuiting, vrijheid van publicatie en privacybescherming. Precies de gebieden waarvan Indymedia met haar open-publishing systeem de grenzen aftast. Soms gebeurt dit met steun van de organisatie, andere keren door anonieme, rechtsdenkende individuen die het netwerk als publicatiemiddel gebruiken. De discussies op internet worden gevolgd door journalisten en ze verschijnen dikwijls, getuige de nieuwsberichten 4 en 8, in de mainstream media als vervolg op het oorspronkelijke nieuws.

8 Conclusies

Als het om het functioneren van alternatieve media zoals Indymedia gaat, is er volgens Platon en Deuze vraag naar een merknaam die identificeerbaar is als autoriteit op het gebied van alternatief nieuws.⁸³ Indymedia lijkt al zo'n merknaam te zijn, het netwerk heeft een groot bereik, technische mogelijkheden en een vrij grote bekendheid. Toch kan deze belofte niet helemaal waargemaakt worden. De aandacht van het grote publiek wordt afgeleid door missers die worden uitgemeten in de reguliere pers, en al het overige nieuws over het Indymedia netwerk zelf. Hierdoor lijkt het voor het publiek dat zich voornamelijk via mainstream media van nieuws voorziet alsof Indymedia steeds pech heeft. Aan de andere kant, zorgen deze berichten voor extra veel drukte op de IMC's. Negatieve aandacht is immers ook aandacht. Toch kan dit niet helemaal de bedoeling zijn geweest toen na Seattle steeds meer IMC's het levenslicht zagen. Daar fungeerde Indymedia nog primair als bron van nieuws, nieuws uit eerste hand. Nu blijkt dat het 'grassroots' nieuws dat zich een weg baant naar een groter publiek nieuws is dat Indymedia als onderwerp heeft.

Indymedia leek een soort luchtbel te zijn geworden; een in haar eigen ideologie geïsoleerde groep activisten.⁸⁴ En ook de oorspronkelijke functie blijft dan in deze 'bubble' hangen. Die functie; nieuws bieden met een ander perspectief dan dat van de reguliere media, sociale veranderingen teweeg brengen en macht toekennen aan de lokale bevolking, heeft meer nodig dan enkel wat zich binnen de bubble bevindt. Een netwerk, een ingang naar de politiek. In de regel loopt de kortste weg naar die ingang nog steeds via de erkende kranten en televisiezenders.

Het onderzoek heeft uitgewezen dat Indymedia van tijd tot tijd de mainstreampers haalt, maar dan is zij twee van de drie keer zelf het onderwerp. Wellicht wordt er nieuws opgenomen dat Indymedia ook bracht, en misschien wel als eerste, maar dan is Indymedia zelden de belangrijkste nieuwsbron. Hoogstens een voorzichtige mogelijkheid voor een interview of citaten van insiders.

Eén lichtpuntje heeft Indymedia te danken aan de blogosphere. Deze maakt wél dankbaar gebruik van de IMC's als nieuwsbron. Het nieuws waar bloggers

---

⁸³ Platon en Deuze 2003: 350.

interesse in hebben bleek vooral ICT-georiënteerd nieuws en nieuws over Indymedia zelf. Toch is het een interessant gegeven dat (nieuws)websites Indymedia vrijwel niet als bron gebruiken, non-digitale mainstream media slechts heel summier en dat meer dan de helft van de blogs die aan Indymedia refereren dat wel als nieuwsbron doet. Enerzijds heeft dit te maken met de accuraatheid en de dynamiek van de blogosphere: interessante berichten worden direct vanaf de bron overgenomen, hierbij doen de bloggers inspiratie op bij elkaars blogs en zo kan de verschijningsfrequentie van een bericht snel toenemen. Ook belangrijk, blogs volgen het verhaal en gaan erover in discussie. Dit is een essentieel gegeven. Immers, een wereldwijde conversatie over nieuws dat uit de productieruimte van Indymedia komt, dat levert aandacht op. Volop aandacht in de blogosphere betekent dat de discussie uit Indymedia's bubble is gehaald (daar is namelijk ook reactie en discussie mogelijk). Door onder meer Gill en Thompson is aangegeven dat blogs een onderwerp een flinke duw in de richting van het mainstream nieuws kunnen geven. Mijn onderzoek ondersteunt dit gegeven; de onderwerpen waarover op internet enorme discussies zijn opgelaaid hebben ook bij de persbureaus veel artikelen opgeleverd.

Echter, dit beeld moet niet verder geïdealiseerd worden want de blogosphere is groot en complex, een ecosysteem op zich, en het zou te eenvoudig gedacht zijn wanneer men het als hulpmiddel voor potentierijke alternatieve media beschouwd. De veelheid en verscheidenheid aan blogs, maakt vooral dat zij elkaar voortdurend bezighouden. Het is leven en overleven, en daarvoor is natuurlijk content nodig, maar het gevaar ligt op de loer dat "blogs could [...] become some sort of 'echo chambers' where people end up listening only to their own opinions".⁸⁵

Op de vraag "hoe beïnvloedt de blogosphere het voortbestaan van Indymedia?" is niet een eenduidig antwoord te geven. Toch is het gelukt de relatie met de blogosphere bloot te leggen en te integreren in het bestaande beeld van Indymedia's functioneren in het digitale mediaveld. Bovendien hoop ik een completer en aan de praktijk getoetst beeld geschept te hebben van de onderlinge relaties tussen alternatief nieuws, de mainstream media en blogs. Mijn conclusie is dat niet de blogosphere, maar vooral Indymedia zelf verantwoordelijk is voor een meer succesvol voortbestaan haar netwerk.

---

⁸⁴ Gebaseerd op een uitspraak van Thompson in 'Weblogs, warblogs, the public sphere, and bubbles'. *Transformations*. Nr.7 (september 2003).

⁸⁵ Notaro, Anna. 'The Lo(n)g Revolution: the Blogosphere as an alternative Public Sphere?'. *Westminster Papers in Communication and Culture*. Nr. 2 (2005).

De blogosphere echter, zorgt niet alleen voor publiciteit en discussie, maar draagt ook oplossingen aan. Ook dit 'ecosysteem' kent zeldzame exemplaren, en hiermee doel ik op intelligente, betrokken en creatieve bloggers. Een aantal van hen zijn activist bij Indymedia en via de blogosphere reflecteren zij op Indymedia, zodat een symbiose is ontstaan. In de ontvankelijke omgeving van de blogosphere kunnen gelijkgestemde geesten elkaar vinden en van gedachten wisselen, makkelijker dan met welk ander medium dan ook. Mijn nieuwsgierigheid gaat vooral uit naar Indyblogs; de relatie tussen deze bloggers (allemaal vrijwilligers of initiatiefnemers bij Indymedia) en het functioneren van Indymedia. Zal hier iets broeien wat leidt tot organisatorische inbreng en een nieuwe stap in de goede richting?

De IMC's moeten zeker hun oorspronkelijke doelen niet uit het oog verliezen en deze zo veel mogelijk op lokaal niveau blijven nastreven. Maar, hoewel allemaal op lokaal niveau bestuurd, kunnen ze juist dankzij internet toenadering zoeken en hun kennis delen. En zouden ze (stiekem toch als ondernemers) kunnen streven naar een stap hogerop, daar waar het gaat om hun digitale verschijningsvorm als publicatiekanaal. Natuurlijk moet deze stap van een duidelijk haalbare en welkome doelstelling voorzien zijn. Wellicht zoiets als wat Downing omschrijft als "perhaps the most ambitious project designed to chart this diversity, an encyclopedia of alternative media".⁸⁶ Waarom zou de blogosphere hiervoor niet de meest geschikte vergaderruimte zijn?

---

⁸⁶ Downing 2003. Geciteerd uit Jankowski & Jansen 2003: 5.

Bibliografie

- Arnison, Matthew. *Community Activist Technology*. 'Open publishing is the same as free software'. Maart 2001.
<http://cat.org.au/maffew/cat/openpub.html>.
- Atton, Chris, Nick Couldry. 'Introduction'. *Media, culture & society*. Londen:Sage. 25 (2003): 579-586.
- Blood, Rebecca. *The Weblog Handbook*. Cambridge: Perseus Publishing, 2002.
- Boese, Christine. *Into the blogosphere*. 'The Spirit of Paulo Freire in Blogland: Struggling for a Knowledge-log Revolution'. 2 februari 2005.
http://blog.lib.umn.edu/blogosphere/the_spirit_of_paulo_freire.html
- Deuze, Mark. The web and its journalisms: considering the consequences of different types of newsmedia online. *New media & society*. London: Sage Publications. Jrg. 5, nr. 2 (2003): 203-230.
- Fraser, Nancy. 'Rethinking the public Sphere'. In Robbins, B. (et al). *The phantom public sphere*, 1-32. Minneapolis: University of Minnesota Press, 1993.
- Gill, Kathy E. 'How can we measure the influence of the blogosphere?' University of Washington. 18 mei 2004.
- Henshaw-Plath, Evan. *Anarchogeek*. 'GNN, Indymedia and innovation'. 14 mei 2005. <http://www.anarchogeek.com/archives/000529.html>
- Henshaw-Plath, Evan. *Anarchogeek*. 'Hard week for Indymedia'. 30 april 2005. <http://www.anarchogeek.com/archives/000542.html?rss>.
- Hiler, John. *Microcontent News*. 'Blogosphere: the emerging Media Ecosystem. How Weblogs and Journalists work together to Report, Filter and Break the News'. 28 mei 2002.
- Indymedia. *Independent Media Center*. <http://www.indymedia.org>.
- Indymedia Nederland. *Vrij Media Centrum Nederland*.
<http://www.indymedia.nl>.
- Jankowski, Nicholas W., Marieke Jansen. 'Indymedia: Exploration of an Alternative Internet-based Source of Movement News'. Paper ter voorbereiding van conferentie: *Digital News, Social Change and Globalization*. Hong Kong Baptist University. 11-12 december 2003.
- Jay, Dru. *Misnomer*. 'Indymedia, past and future'. 15 mei 2005.
misnomer.dru.ca/2005/04/indymedia_past_and_future.html.
- Jenkins, Henry. *Technology Review*. 'Blog This'. Maart 2002.
<http://www.techreview.com/articles/jenkins0302.asp>.
- Jenkins, Henry. 'The cultural logic of media convergence'. *International journal of Cultural studies*. Jrg. 7, nr. 1 (2004): 33-43.

- Juris, Jeffrey. 'From counter information to informational utopics'.
 Paper van conferentie: *Investigaccio symposium activist research*.
 Barcelona, 2004.
- Kahn, Richard, Douglas Kellner. 'New media, internet activism, and
 blogging: from the 'Battle of Seattle' to blogging'. *New media and
 society*. Londen: Sage Publications. Jrg. 6, nr.1 (2004): 87-95.
- Kidd, Dorothy. 'The Independent Media Center: A new model'. *Media
 Development*. April 2003. [http://docs.indymedia.org/twiki/pub/Local/Imc
 ParisManuelIMC/TheIndependentMediaCenter-ANewModel.rtf](http://docs.indymedia.org/twiki/pub/Local/ImcParisManuelIMC/TheIndependentMediaCenter-ANewModel.rtf)
- Kornblum, Janet. 'Welcome to the blogosphere'. *USA Today*. 7 augustus
 2003. [http://www.usatoday.com/tech/webguide/internetlife/2003-07-
 08blogs_x.htm](http://www.usatoday.com/tech/webguide/internetlife/2003-07-08blogs_x.htm)
- Lance Bennett, W. 'New media power: The internet and global activism'.
 Hoofdstuk in: Couldry, Nick, James Curran et al. *Contesting media
 power*. Lanham: Rowman and Littlefield, 2003.
- Lance Bennett, W. 'Branded Political Communication'. Hoofdstuk in
 Micheletti, Michele, Andreas Follesdal, Dietlind Stolle et al. *The
 Politics Behind Products*. New Brunswick: Transaction Books, 2003.
- Mamadouh, Virginie. 'Internet, scale and the global grassroots:
 geographies of the indymedia network of independent media centres'.
 University of Amsterdam. November 2003.
- Morris, Douglas. 'Globalization and Media Democracy: The Case of
 Indymedia'. Hoofdstuk in: Schuler, Douglas, Peter Day et al. *Shaping
 the Network Society*. Cambridge: MIT Press, 2003.
- Norris, Pippa. *Digital Divide. Civic Engagement, Information Poverty, and
 the Internet Worldwide*. Cambridge University Press, 2001.
<http://ksghome.harvard.edu/~pnorris/acrobat/digitalch1.pdf>
- Notaro, Anna. 'The Lo(n)g Revolution: the Blogosphere as an alternative
 Public Sphere?'. *Westminster Papers in Communication and Culture*. Nr. 2
 (2005).
- Rainie, Lee. *Pew Internet*. 'The state of blogging'. Januari 2005.
- Platon, Sara, Mark Deuze. 'Indymedia journalism: A radical way of making,
 selecting and sharing news?' *Journalism*. Londen: Sage Publications.
 Jrg. 4 nr. 3 (2003): 336-355.
- Quick, William. *Daily Pundit*. 30-12-2001.
[http://www.iw3p.com/DailyPundit/2001_12_30_dailypundit_archive.php#8351
 20.](http://www.iw3p.com/DailyPundit/2001_12_30_dailypundit_archive.php#835120)
- Rheingold, Howard. *Virtual communities*. [Internet] hoofdstuk tien:
 Disinformocracy. 2 februari 2005.

<http://www.well.com/user/hlr/vcbook/bcbook10.html>.

Rodi, Con. 'The Blogs are a Comin'. Blacksburg: Virginia Polytechnic Institute and State University, 2002.

Scahill, Jeremy. *Counterpunch*. 'Indymedia and the Text Message Jihad'. 9 september 2004.
<http://www.counterpunch.org/scahill109092004.html>.

Thompson, Gary. 'Weblogs, warblogs, the public sphere, and bubbles'. *Transformations*. Nr. 7 (september 2003).
<http://transformations.equ.edu.au/journal/journal.shtml>

Tremoglie, Michael P. *Frontpagemag.com*. 'The Radical Left's "Cyber-Grapevine"'. 26 november 2003.
<http://www.frontpagemag.com/Articles/ReadArticle.asp?ID=11005>.

Wikipedia. *Wikipedia. De vrije encyclopedie*. 'Indymedia'. Mei-juni 2005.
<http://nl.wikipedia.org/wiki/Indymedia>.